СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 2-го Новембра, 1905. Число 44. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, November 2, 1905. No. 44.

Конституція въ Росіи.

Минулого Понедѣлка, о 6-ôй годинѣ вечеръ, розôйшлась вѣсть въ Петербурзѣ, що царь остаточно згодивъ ся на конституцію и выдавъ вôдповѣдный маніфестъ до своихъ „вѣрныхъ пôдданыхъ“. Въ маніфестѣ тôмъ говорить царь выразно, що до сего кроку склонили его такъ сильнй заворушеня, якихъ нѣколи передъ тимъ не було, а якй грозили Росіи цѣлковитою анархіею и розривомъ державы на куски.

Въ маніфестѣ взывае царь свôй урядъ:

1) абы впровадивъ въ жите свободу, основану на ненарушимости особы, свобôдѣ совѣсти, слова, лученя ся въ товариства та спôлки;

2) абы вôзвавъ до участи въ выборѣ членôвъ Державнои Думы тихъ людей, якй доси не мали права выбору, о скôлько се буде можливе; пытане права выборчого порѣшить остаточно Державна Дума;

3) абы жаденъ законъ не бувъ вводженый въ жите безъ згоды на се Державнои Думы; урядники назначуванй царемъ, мѣжь ними и міністры, мають бути вôдвѣчальнй передъ Державною Думою.

Урядъ не повиненъ мѣшатись до выборôвъ, каже маніфестъ. Вôнъ мусить пôддержувати престажъ Думы, мати довѣріе до еѣ працѣ и въ жаденъ спосôбъ не противитись еѣ рѣшенямъ такъ довго, „якъ довго они не противлятся историчнôй величи Росіи“ (?! ред.). Маніфестъ обѣцяе, що державный Совѣтъ буде також выборный та обѣцяе знести вышмковй права, а кôнчить ся зазывомъ до всѣхъ „вѣрныхъ сыновъ Росіи“, абы чимскорше причинились до заведеня ладу и порядку.

Якъ бачимо, се допера нарисъ конституціи, а властиву, докладну конституцію прийдесь ще писати.

Въ Понедѣлокъ вечеръ и Вторникъ рано панувало по Росіи велике одушевленє з причины сего маніфесту, яке однакъ остигае поволи а его мѣсце заступае холодна розвага и побоюване ся чи „слово стане ся тѣломъ“.

Єслибъ справдѣ гадки высказанй въ маніфестѣ сповнились, то Росія дôсталабъ хочь яку таку конституцію а зъ нею и Украина вôддохнулабъ свобôднѣйше.

Маніфестъ той, се одинъ доказъ больше, що революціонеры всякого покрою и вôдтѣнкôвъ працювали, терпѣли, мучились а навить жите свое клали не надармо. Завдяки ихъ працѣ конституція въ Росіи мусить бути. Нехайже буде имъ за се и дяка и хвала!

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Падолистъ.

2	Ч.	Артемія вмуч.
3	П.	Иларіона Вел.
4	С.	Іликеріи, Аверкія
5	Н.	20. по Сош. † Якова
6	П.	Ареты, Атаназія
7	В.	Маркіяна
8	С.	Димитрія великомуч.

— МИНУЛОИ Суботы святкували майнеры день Мичела свого срезидента. Найгарнѣйше и найвеличавѣйше обходжено се свято въ Скрентонѣ. Тутъ бувъ Мичелъ особисто и другй высокй урядники майнерскои юніи, а въ походѣ по мѣстѣ брали участь тисячѣ скрентоньскихъ и околичныхъ майнерôвъ. Майны розумѣе ся не робили и всѣ мѣста майнерскй мали святочный выглядъ.

— РОСІЙСКІЙ президентъ міністрôвъ Вітте обѣцяе сейчасъ выпустити на волю усѣхъ політичныхъ вязнѣвъ, якихъ можна увôльнити „безъ небезпеченьства для публичного спокою“.

— ВЪ БАНКУ Enterprise, якій збанкрутовавъ въ Allegheny, Pa. завдяки крадежамъ републиканьскихъ політикерôвъ, бракуе не менче нѣ бôльше лишь пôвтора міліона долярôвъ.

— ЕКСПЛЬОЗІЯ природного газу спричинила велику пожежу въ Пайнъ Гровъ, В. Ва. Огонь знищивъ майже цѣле мѣсто и спаливъ кôлькохъ людей.

— СКАРЛЯТИНА и кôръ панують мѣжъ дѣтьми въ Скрентонѣ, Па. и околици. Родичѣ дайте позôръ на вашй дѣти, бо тй хоробы небезпечнй. Тифусова горячка все ще не устала.

— ВКРАЛИ 6 міліонôвъ долярôвъ. Мѣсто Філаделфія, Па., яке числить близько 2 міліоны мешканцѣвъ, мае дуже лиху воду. Еѣ треба процѣджувати, заки можна вживати до питя. Оже мѣсто постановило побудовати великаньскй фільтры, якй коштували 18 міліонôвъ долярôвъ. Якъ показуе теперь справоздане знатокôвъ, то політикеры, котрй взяли сю роботу на себе, заплатили за роботу найбôльше 10 міліонôвъ, 2 міліоны заробили, а 6 міліонôвъ — попросту сказати — украли.

— АДМІРАЛЪ американьскихъ военныхъ кораблѣвъ, що стоять коло Хинъ, Трейнъ, полювавъ недалеко Нанкингъ и пôдстрѣливъ одну китайску жѣнку. Довѣдавшись про се, Хинцѣ напали на Трейна и его сына, набили и вôдобрали имъ оружіе. На се надбѣгло 40 американьскихъ моряковъ и стрѣляли два разы до Хинцѣвъ.

— ФАЛШÔВНИКИ грошей. Въ протягу одного року заарештувано въ Сполученыхъ Державахъ 532 фалшивникôвъ грошей. Найбôльше поарештувано ихъ въ стейтахъ: Пенсилвеніи, Ню-Йорку, Огайо, Каліфорніи и Иліноисъ. Мѣжъ арештоваными є 42 Италійцѣвъ. Пôдчасъ арешту сконфіскувано паперовыхъ грошей на суму 37 тысячь долярôвъ а металевыхъ на суму 25 тысячь. Въ Питсбургу, Клівеландѣ и Ню-Йорку спôймано пôдроблювачѣвъ австро-угорскихъ облигацій.

— ПЕРШЙ выборы въ Албертѣ, Канада, вôдбудуть ся 9-го Новембра 1905.

— ЛОДЗЬ (въ Польщѣ), 26 жовтня була покуса вбити тутешного начальника поліціи. Коли вôнъ ѣхавъ улицею, пôдъ его вôзъ кинули бомбу, котра експльодувавши, розшарпала вôзника и тяжко поранила начальника поліціи и двохъ козакôвъ зъ его конвою.

— ОДЕСА, 30 жовтня. На чотырохъ военныхъ кораблахъ чорноморской ескадры, збунтували ся матрозы. Въ числѣ тыхъ кораблѣвъ знаходить ся и „Потемкинъ Таврическій“, на котрôмъ уже бувъ ранѣйшь бунтъ и котрый пôсля бунту бувъ переименованый на „Пантелеймонъ“. Матрозы убили двохъ ненавидимыхъ ими адміраловъ: Бірюлева и Чухнина.

— ПЕТЕРБУРГЪ, 30 го жовтня. Въ політехнічномъ інститутѣ нôчью було велике зôбране студентôвъ и робôтникôвъ. Козаки прийшли розганяти. Ихъ стрѣтили стрѣлами зъ револьверôвъ. Козаки дали двѣ сальвы. Убили одного професора и богатьохъ ранили.

— ЛОДЗЬ, 30 жовтня. На улицѣ великій натовпъ робôтникôвъ стрѣтивъ ся зъ вôйскомъ. Жовнѣрамъ скомандували стрѣляти въ людей, але жовнѣры стрѣляли на воздухъ и нѣкого не убили и не поранили.

— ПЕТЕРБУРГЪ, 30-го жовтня. Урядъ боить ся бунту вôйска. Козаки окружили казармы измайловского полка, и не выпускають звôдтамъ анѣ жовнѣрôвъ анѣ офіцирôвъ.

— ГОЛОВА россійскои православнои церкви оберъ прокуроръ Синода Победоносцевъ зрезигновавъ.

— НА УГОРЩИНѢ буде заведене загальне выборче право.

— ПЕТЕРБУРГЪ, 23 го жовтня. Жѣнка Віттого, теперь графиня Вітте, була принята сеєгдня царицею. Вона по походженю жидôвка, и черезъ те ѣй не було жадного доступу до царского двора. Але теперь настали иншй часы, особливо для самодержцѣвъ.

— ГОБАНЪ застрѣливъ Нуна. Минулого Понедѣлка, въ Скрентонѣ, Па., посварились два Айришѣ въ готелю а опôсля розойшлись: оденъ до хаты, а другій сѣвъ собѣ передъ салономъ и куривъ файку. Той що пôшовъ домôвъ мешкавъ заразъ напротивъ готелю. Въ пôвъ годины пôсля сварнѣ давъ ся чута выстрѣлъ. Се Гобанъ стрѣливъ зъ вôкна до сидячого передъ салуномъ ворога и поцѣливъ его въ самъ ротъ. Гобана взяли до арешту а пострѣленого до шпиталю. Ось до чого доводить піяньство.

— ВЪ Канзасъ Сити, Мо. вывернувъ ся пасажирскій поѣздъ и убивъ 12 осôбъ.

— АДВОКАТЪ Wales зъ Бингемтонъ, Н. Й. скаржить Юнію Злученыхъ Углекопôвъ о $200.000 за те, що вôнъ пôддавъ плянъ, на пôдставѣ котрого зôставъ полагодженый послѣдный великаньскій углевый страйкъ. Якъ ся справа скôнчить ся поки що не знати.

— ЗЪ ВЫКАЗУ шкôльного дистрикту „Свобода“ въ Канадѣ, показуе ся, що Русины независимой рускои церкви далеко больше дбають о просвѣту своихъ дѣтей якъ Русины греко и римо католики. Той дистриктъ мае 72 шкôльныхъ дѣтей, пересѣчне вôддалене вôдъ школы 1.75 милѣ. До школы ходило 46 дѣтей, пересѣчно 12.58 на день. Зъ тыхъ 46 було 7 дѣтей, якихъ родичѣ суть членами незалежной рускои церкви. Зъ тыхъ 7 дѣтей було въ школѣ за 125 днѣвъ, а року, пересѣчно 5.44 дѣтей на день. Зъ помѣжъ греко и римо-кат. якихъ було 39 дѣтей, ходили до школы пересѣчно лишь 7.14 дѣтей на день. Въ другихъ дистриктахъ де суть самй греко и римо-католики або православнй Буковинцѣ, ходили до школы ще менше. Вôдъ Юлія до Новембра ходить вôдъ одного до 5 найбôльше, хочь дистриктъ мае найменше 35 шкôльныхъ дѣтей.

Рекордеръ.

— ЯПАНЦѢ замовили у вѣдомого фабриканта, „короля гарматъ“ Круппа. на 30 міліонôвъ марокъ гарматъ.

— ДВА хиньскй редакторы були покаранй урядомъ 5 лѣтнимъ выгнанемъ зъ ихъ рôдного мѣста Гонгъ Конгу за те, що въ своихъ часописяхъ надрукували малюнокъ доньки Рузвелта Алисы, де Алиса представлена сидячою на возѣ, въ котрый впряженй черепахи. Хінцѣ бачили въ тôмъ образу для Алисы.

— НЮ-ЙОРКЪ. 23-го жовтня. Джорджъ Йогеръ, професоръ „баксу“ въ Y. M. C. A., навчивъ свою жѣнку „боксувати“, але его жѣнка показала себе дуже здôбною ученицею, швидко постигла ту штуку, и потôмъ неразъ била пискъ своему учителеви.

— ПОВЕРНУВЪ зъ краю п. М. Терепанъ, бувшій секретарь бр. Пр. Дѣвы, вôд. 16 Союза, въ Lansford, Pa. Ѣздивъ до краю для здоровля своеи жѣнки; теперь чуемъ, що еѣ вже лѣпше. Витаемо п. Терепана на американьской земли якъ щирого Русина и великого робôтника для добра Р. Н. Союза.

— ДОБРУ роботу и добру платню близько Ню Йорку дôстане коюдый чоловѣкъ самотный чи жонатый, хто сейчасъ зголосит ся вразъ зъ рѣчами до Interborough Employment Exchange 35 E. 1 st. Str. New York.

„Конець Сьвіта“.

Вернувши з праці перед недавним часом, беру ґазету, котра підпалась під руки, щоби дізнатись, що там нового діє ся в Божім сьвіті, чи приміром, де який князь, або міліонер не роздав своїх маетків поміж нуждарів-робітників, а коли не найшовем нічого подібного, вже брала мя охота римнути тою ґазетою о землю, щоб аж розлетілась, а взяти другу — ліпшу — коли загляну до середини і — о Господи! Величезна статя, з заголовком „Конець Сьвіта“... Маєш жиде пархи, — подумав я собі. Ти чоловіче працюй, щади, борись зі своею долею, если не хочеш змарніти на старі літа під плотом, а тут маєш тобі: Конець сьвіта, конець твому житю, твоїм маєткам, все мине як сон, так що і сліду по тобі не остане. Опустивем безрадно руки, і мимоволї вирвались ось ті слова з глубини моеї душі: Ні, то не може бути! І щоби бути щирим, признаюсь ласкавим читачам, що тогди авторови статі про конець сьвіта, жичивел по просту зломаня карку... Але в житю чоловіка нераз діє ся таке, що нехотячи змушений є змінити свої погляди, т. з. що колись чорнив і ненавидів, нинька хвалить і піддержує, або інакше сказати: що колись було у него чорне як ніс мурина, се нині біле як зуби у завше сьміючоїсь женщини... Тож і я охолонувши з першого вражіня розсьміяв ся сердечно з себе, щом непотрібно налякав ся... а французкому мудрагелеви, авторови повисшої статї, жичивем тогди смачного апетиту... за его дотеп. Та нині і я переконав ся, що мабуть конець сьвіта недалекий.

Опишу тут виводи того астромона, а потім най самі читачі осудять, чи не маю слушности.

Жите нашої планети, землї — пише той учений — а властиво еї усіх жителів, може скорше закінчитись як того сподіемось. Що земля наша є округла, і кружить з місяцем вколо сонця, на се в науці нема уже найменчого сумніву. Ба не тільки наша земля, але і більше тіл небесних кружить довкола себе, неначе колеса і колечка в годиннику, уставлені вправною рукою годинникаря. — Але памятаймо, пише він, що і найліпший годинник з'їсть з часом зуб старости, тому і в небесній машинерії з часом може ся щось попсовати, і наша земля, або друга яка планета, вмісто йти звичайною собі дорогою, заженесь на инший шлях, а тим самим загородить дорогу другому тілови і тогди неуникнена річ — два тіла небесні мусять стрітитись з собою.

Коли би се наступило, то сила, з якою би ті два тіла небесні ударили о себе булаб так страшенна, тиснене воздуха таке незмірне, що від електрики, яка повстала би тогди, ціла наша красна земля, враз з горами, лісами, з величезними палатами королів, враз з їх престолами, коронами, одним словом — ціла загоріла би одним страшенним полумінем, так, що на сотки міліонів літ була би для других сьвітів тим, чим для нас тепер є сонце.

І тогді наступила би цілковита заглада люцкости.

Але до загибели усіх жителів нашого сьвіта, не конечно потреба, щоби наша земля аж з такою силою стрітилась з другим небесним тілом; вистарчить найлекше зіткнене ся, хотьби так легеньке, як приміром поцілуй молодої вісімнайцятьлітної женщини, коли прийде їй цілуватись зі своїм шістьдесятилїтним чоловіком... А се булоб так: Як звісно, те що ми усі жиемо і розвиваемось — завдячуем ріжним газам і другим невидимим нашому оку тілам, котрі під впливом промінів сонця парують із нашої землї, і конечно потрібні нам до віддиханя.

Отже, еслиб показалось, що той розбишак небесний, котрому захотілось би цілуватись з нашою землею був сильнійший від нашої землї, т. зн. мав більшу силу притягаючу, то весь воздух, котрий потрібний нам тут до житя, виссав би з нашої землї до себе, і сейчас наступила би смерть нас усіх через удушене. Брррр!... Але хотяй показалось би, що наша земля мала би більшу силу притягаючу, і притягнула би до себе весь воздух з другої планети, то і так чекала би нас усіх смерть, хоть троха в культурнійший спосіб, ніж печись в вогни, або дуситись з браку воздуха.

Тоді, виводить дальше той учений, не загибалибисьмо усі відразу, ба навить під впливом множества ріжних газів, котрі би тогди окружили нашу землю, почулибисьмо велике вдоволене себе. Народи дійшли би тогди до найвисшої степени культури, аж зароїлось би від ріжних ґеніїв, вкінци почулибисьмо незмірну жажду вживаня сьвіта; огорнула би нас якась незрозуміла веселість, так — що молоді дївчата і жінки, побравшись за руки з молодими хлопцями, пішли би в оден шалений танець, за ними пішлиб і старші, а хто знае, чи і старенькі бабуні з дідунами не пішлиб тогди в присюди!... Гуляли би тогди усі, гуляли би аж до утоми, аж до божевіля! Народи мерли-б гуляючи... І була би то цілковата загибель люцкости, посеред незмірної роскоши.

Ось в який меньше більше спосіб може скінчитись наше жите на сім сьвіті.

Отже, ласкаві читачі, хотяй наша земля ще не горить, і не дусимось з браку воздуха, однак заувавжавем, що декотрі люде уже на добре розпочинають сей передсмертний танець, тож побоююсь, що мабуть конець сьвіта вже недалекий.

Трафивесь ти колодою в пліт, небоже, подумаете читачі, бо і деж ти маеш на сьвіті тую радість, щоб люди з роскоші аж божеволіли? Еге, еге! А приїзджайте но любі читачі до нашого преславного Holy-ok-у, а як слід переконаетесь, чи наші Полячки не розпочинають того страшливого танцю...

А дивіть, дивіть! куда він зайшов? Зачав о астрономії, а кінчить знов на своїх Полячках. А гій! скажете, на твоїх Поляків! Щож то ти будеш з ними завше вихвалюватись?!

Хвилечку ще терпеливости — читачі, а everything буде all right!

Минувшої суботи, тут замешкалі Поляки спровадили собі два чи три „анталки“ пива і музику і розпочалась „гулянка“ на смерть і жите.

Перегуляв так зв. „pierwszego“ Войтек, перегуляв Мацек, і Вавжек, але ще не гуляв „першого“ Йонтек.

А що декотрі з наших читачів не знають певно, що то значить у Поляків ґуляти „pierwszego“, то поясню. Се значить так: підсунути музикантови „кводра“ під очи (щоб видів кілько ся ему дае), відтак погрозити йому кулаком попід ніс, щоб добре грав, одною рукою унятись під боки, а другою погрозити десь в сторону неба, і втяти від вуха якого „ейзе моя даня, іно!“ Відтак обняти яку „przesądzista Kaśkę“, тупнути ногами (але так, щоб відразу „Касьці“ і підлозї дістало ся) і тут зачати гуляти, то значить: крутитись і крутитись в одну сторону, хотьби хата горіла, хотьби сьвіт до гори ногами перевернувсь, хотьби Каська зопріла як миш і умлївала з утоми... „Вшистко фук! Гоп! Гуляй і квіта!“ Тож коли прийшла колій на Йонтка, як висше спімнув я, то аж поблїд з лютости, такий вам гордий Мазур.

Йонтек як не скочить до музиків, а погрозивши кулаком в сторону неба, як вам не втне від вуха:

„Ей, Матко Боска польска,
Ци кохас Ти Полякуф?!
То Русїнуф ходацнїкуф
Повзуцай до ксакуф. Уга!“

І тут Мазур мабуть з величезної утїхи, що таким дешевим коштом удало ся йому Матери Божій розказати, щоб Русинів до „ксакуф“ повкидала, як вам не гопне найблизше себе стоячого другого Мазура в морду, аж той в кут заточив ся.

— I za co ześ mię tak pocęstował, kolero?! — запитавсь вдарений, тримаючись за нюх.

— To cemu nie śpiewas, Moskalu?! — відрубав Йонтек.

А що то в Поляках „krew, nie woda“ то, кажу вам, за хвилечку так ся уже Мазури кулаками по носах і лобах обкладали, що аж в небі було чути.

Ось і видите, ласкаві читачі, що то не переливки, бо коли вже Полякам удалось і Матер Божу спольщити... і розказувати еї, щоби нас Русинів до корчів десь повкидала, то тільки чекати, коли усї ляші повінїсти, побравшись за руки в оден вал, пійдуть в той передсмертний танець, і не тільки що побожеволїють усї, але — попросту сказати — показять ся!

Тож осторожно, братя Русини, щоб нас не покусали.

Михайло Беля.

Русины Канадійскі!

И знову минае 1905-тый рôкъ. Знову майже на тôмъ кôнчить ся, на чôмъ зачавъ ся и мы канадійскî Русины, здаеть ся, знову привитаемь 1906-тый рôкъ зъ тою самою задачею передъ нами, котрои до теперь не выповнилисьмо. И щожъ, питаюсь насъ самыхъ, мы зробили въ роцѣ котрый минае? Зробилисьмо богато. Поля выорали тысячѣ акрôвъ канадійскихъ степôвъ, выкорчовали богато лѣса, зôбрали сотки тысячѣ гарного збôжа, выгодовали богато гарнои худобы, заробили тысячѣ долярôвъ, поховалисьмо кôлька молодыхъ людей, котрыхъ вугле, камѣне и зелѣзницѣ поубивали при роботѣ, привиталисьмо богато нашихъ братôвъ, котрî приѣхали зô старого краю заживати широкои волѣ на чужинѣ! Богато зробилисьмо и выйшлисьмо не зле матеріяльно сего року.

А якъ выйшлисьмо зъ працею народною и якъ далеко поступилисьмо въ просвѣтѣ, се такожь дасть ся побачити. И такъ: сотки а може и тисячѣ заплатилисьмо адвокатамъ, по бôльшôй части за справы, котрî выйшли зъ незгоды релігійнои; другî тысячѣ заплатилисьмо коштôвъ для урядникôвъ, котрî майже выдерли вôдъ насъ за другî не важнî справы, якî зачались клопотами на весѣляхъ, хрестинахъ, забавахъ и при дняхъ выплаты. Не було и безъ того, щобы не заперлись дверѣ желѣзнî за кôлькома нашими „героями“ на довшій часъ. Вертаю знову до справы, яку нарушовавъ я давнѣйше. Мôй другъ зъ Сифтону, котрый критикуе мою допись въ 36 ч. „Свободы“ каже, що я не обговоривъ справы семинаріи учительскои, та лишь згадавъ о потребѣ учителѣвъ. Питаюсь читателѣвъ чи чулисьмо, яку раду намъ подавъ мôй другъ зъ Сифтону, котра-бы послужила намъ до запровадженя учительскои семинаріи? Чому не розказавъ намъ о своихъ плянахъ? Чи може боить ся, щобы мы не зробились мудрыми? Чи може самъ не мае жадныхъ? Я въ своѣй дописи сказавъ, що намъ треба зôбратись на пораду и обговорити справы що-до заложеня народнои организаціи, та думавъ, що знайдуть ся крыля, котрыми можна буде пôдлетѣти трохи близше до важнои цѣли. Та на жаль кромѣ критики и кôлькохъ приватныхъ потакуючихъ листôвъ нема бôльше нѣчого. Й такъ знову спочатку хотѣвъ бымъ заговорити для чого мы не можемъ нѣчого сильного, спôльного зачати, щобы могло зробити початокъ новои еры въ Канадѣ? Чи може нема насъ досыть, чи може мы розкиненî широко по степахъ, чи може не хочемъ нѣчого зробити? Остатне питане здаесь есть найбôльшою причиною и перешкодою до дальшихъ дѣлъ, а ще бôльшою перешкодою есть незгода, котра въ послѣднихъ часахъ бере верхъ помежи нами. Знаемъ тое, „що де робôтники въ незгодѣ, тамъ кождôй роботѣ годѣ“.

Незгода насъ роздирае на партіи, незгода приводить насъ до легковаженя справъ народныхъ, незгода подае першій починъ до ненависти, пôмсты, злости, сварки, позвôвъ и закидованя брудôвъ на ганьбу и неславу свого народа, а на корысть ворогôвъ, на корысть урядôвъ, адвокатôвъ и всякои бранжи, котра жила, жие и если такъ дальше буде, то буде жити зъ нашихъ процесовичôвъ. А щобы тому зарадити, мы мусимъ прийти до згоды, мы мусимъ закинути суперечки за вѣры, мы не мусимъ дѣлитись на партіи, мы мусимъ пôзнати хто мы, где мы, на що мы тутъ выѣхали въ чужій вôльный край, и що нашою задачею повинно бути остатись своими. Мы мусимо знайти много „Рузвелтôвъ“, котрî бы умѣли порадити суперечцѣ, и зробити разъ на всегда народный миръ мѣжь противными сторонами, щобъ заглянули незгодѣ въ очи вôдважно и смѣло, и поставили на вазѣ рôвнôй зъ цивілізоваными народами. Однымъ и певнымъ Рузвелтомъ може бути просвѣта, наука, поступовôсть, спôльна помôчь въ спôльныхъ справахъ та присвоене собѣ всѣхъ добрыхъ и мудрыхъ сторôнъ цивілізаціи ясного свѣта.

Будучи въ чужому краю не дуже довгій часъ, мы не знаемъ еще правъ, котрî суть пôдвалиною всего певного початку, а мусимъ учитись правъ, щобъ знати що и якъ маемъ зробити абы помочи собѣ, выборота собѣ значѣне и забезпечене для себе самыхъ и нашихъ дѣтей. Мы мусимъ зрозумѣти, що мы Русинами, и не мусимо забувати на тое, що при теперѣшныхъ правахъ можемъ плекати свою мову, свôй рускій языкъ въ школахъ и будувати силу молоду, силу народну вôльно и безпечно! Мы не мусимъ забувати на тое, що краевый англійскій языкъ мусимъ знати, и знати добре, если хочемъ брати участь въ житю політичнôмъ. Мы мусимъ и тое знати, що если самî, кождый осôбно и всѣ разомъ, не возьмемось за двигнене справы народнои, то нѣхто о насъ не буде дбати. Тутъ сей народъ на передѣ, котрый есть ‚активный‘, т. е. котрый дбае и запобѣгае всѣми силами спôльными, щобъ щось завчасу зробити на корысть своеи стороны и на корысть краю, въ котрôмъ мешкае. А мы если не подбаемъ за себе, то въ коротцѣ знайдемо ся въ такихъ тѣсныхъ рамахъ, що будемъ мусѣли битись за нашî права такъ, якъ нашî браты робять нынѣ въ старому краю!

Отже мôй покликъ есть знову той самый: до працѣ брата, до працѣ спôльнои! На бôкъ всяка критика добрыхъ и мудрыхъ дописей! На бôкъ зъ ворогуючими дописями, котрî приносять бôльше шкоды, якъ корысти! На бôкъ зъ незгодами за вѣры, церкви и кладбища! Школы будувати! Прочь зъ піяцкими забавами, котрî многî нашî „героѣ“ кôнчать тюрмою и марнованемъ тяжко запрацьованого гроша, обдертемъ чуприны, розлятемъ крови, ганьбою и скандалами въ судахъ поліційныхъ а вкôнци нуждою женъ, дѣтей, старыхъ родичей, а часомъ и смертію! Єсли выкорѣнимо тую всю нечистоту зъ помежи насъ, тогды можемъ певно сказати, що мы люде, що мы можемъ постояти за себе, що ворогъ темноты не знайде мѣсця у нашихъ домахъ, у нашихъ товариствахъ, у нашôй спôльнôй працѣ около добра народу и краю.

Єсть ще одна гадка, котру радивъ бымъ нашимъ братямъ (головно въ новыхъ провінціяхъ Алберта и Саскачеванъ) добре обдумати и надъ нею порадитись разомъ. Тî двѣ провінціи, доперва зôстали узнанî парляментомъ въ Отавѣ за дозрѣлî части краю и зôстали надѣленî самоправностію. Въ тыхъ провінціяхъ выборы будуть розписанî незадовго и тысячѣ нашихъ людей Русинôвъ стане повными обывателями краю, та зъ вôльнымъ правомъ картового голосованя, котре называесь тайне (хочь не зовсѣмъ есть тайнымъ). Отже, якъ бачимо, дѣло есть дуже важне, бо въ тыхъ двохъ провінціяхъ скликувати чи то выберати будемо першій новый власный краевый соймъ, котрый мае укладати права въ рамахъ, котрî будуть нами и нашими дѣтьми рядити. Для того мусимъ добре уважати кого выбераемъ на тыхъ, що мають уложити

права шкôльнй, права податковй, права реґуляцій озеръ, дорôгъ, рѣкъ и грунтôвъ, шарваркôвъ, будовання мостôвъ, буркования дорôгъ и т. д. А що найважнѣйше, то права шкôльнй суть теперь такй, що на нихъ можемъ будувати свою народнôсть досыть вôдповѣдно, то, якъ патріотамъ народнымъ належить намъ пôддержати тую партію и тыхъ кандидатôвъ выбрати, котрй суть прихильнй тымъ правамъ шкôльнымъ, котрй теперь суть въ ужитку народа т. е. бôльшôсть „тростісôвъ", чи то радныхъ шкôльныхъ радить що до выкладового языка, и що до науки релігіи въ школѣ.

Отже если такъ, то мы можемъ мати по всѣхъ нашихъ кольоніяхъ рускихъ школы зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ и англійскимъ. Все що мы потребуемо, се добрыхъ людей на радныхъ шкôльныхъ, котрй знають попровадити справу корыстно для народа и оголосити за руско-англійскимъ учителемъ. Тодѣ нашй дѣти будуть учитись двохъ языкôвъ: свого матерного и краевого языка. Тодѣ побачимо нашихъ людей на передъ, тодѣ нашй ученики пôдуть горою, бо будуть умѣли говорити до всѣхъ людей зъ котрыми будуть мусѣли стыкатись въ урядахъ, на желѣзницяхъ, въ сторахъ и у всякихъ позиціяхъ житя, а що насъ есть досыть богато, то будьмо певнй, що наука двохъ языкôвъ всюды возьме верхъ и дверѣ будуть для насъ вôдчиненй скорше якъ для другихъ, котрй не потрафлять того, що мы. Мôй покликъ щеразъ есть до всѣхъ рускихъ сердець и все буде тоѣ самый. Будуймо велику руску родину на чужинѣ! Уживаймо найдобрѣйшихъ силъ спôльныхъ, щобъ якъ найскорше еѣ збудувати! Любѣмъ своѣ слово и учѣмсь пильно чужого! Зробѣмъ зъ себе оденъ гуртъ народа, котрый хоче и зъ повнымъ постановленемъ завзявъ ся жити на воли въ просвѣтѣ и поступѣ напередъ! Нехай не бомбы, не огонь, не мечь, не пролляте крови, не споры и сварки будуть намъ за оружіе до поборования темноты! Свѣтло правды и науки, школы, най послужать намъ за оружіе поборювати темноту! Разомъ ступаймо зъ свѣтломъ поступу, а станемо правдивыми сынами свого народа и добрыми жителями колись нашого краю!

Edmonton, Alta. *М. Ґовда.*

Кôлька питань и пояснень.

Чому ми Русини тікали до Канади?

На таке питане не всі однаково зможуть відповісти, але думаю, що більша часть згодить ся з мною.

Ми тікали до Канади лишаючи свої родини, рідні села і ниви, длятого, аби тут в тій новій країні пошукати лучшої долі для себе, і лучшої будучности для наших дітий.

І як ми тікали? Продавалисьмо свої прадідні ниви, землю батьків наших за будь що, і в подертих лахах з лицем заплаканим і почорнілим од горя і смутку, з чорними руками, вкритими мозолями гейби дубова кора, з сердем розпуки, віддавалисьмо послідний цент агентам та всяким посіпакам, котрі на кождім кроці старались обдерти нас з послідного, за всякі підписи, і записи. Ось як ми їхали! Кілько то сліз полилось з бідних почорнілих очей, коли ми всіли на шиф і пораз послідний нишенько вклонились в тую сторону звідки легенький вітрець подував на нас, в сторону незабутого нам рідного краю. В души шепталисьмо: прощай рідний краю, прощай земле рідна! І ось ми з тяжким горем переплили море. В Галіфакси зупинили нас доктори, сказали що слабі на якусь там заразу на очи і хотяй чоловік зовсім здоровий, тільки що з того всього що сталось з ним в протягу кількох день „замотиличив ся" як вівця, лиш дай єму попоїсти тай відпочати і всьо добре буде, але они непитають, деруть очи ножами, кров ллє ся цюрком і що не добили тебе, бідний робітнику, ляхи та жиди в старім краю, то тут добивають доктори, а кождий питає: you got money? І хоть хто мав який цент, то тут облупили до решти, і голого, холодного і голодного привезли до Вінніпеґу, скинули з трену і йди в Божий путь.

Але наш Русин заведія, він привик до всякої нужди, він привик до голоду і холоду, і коли вже видер ся з рук своїх гнобителів, зачав працювати, і в коротким часі прийшов до себе, нагодував жінку, дітий, если мав їх тут, а ні, то післав долярів до краю, і жив чесно, спокійно, дякуючи Богу, що вже раз позбув ся драні ґаліцийської.

А чи довго так жив? Где там — кровопійці его коли почули, що вже тілько долярів з Канади йде до Галичини, впали на гадку, що і там можна буде мати живо з бідного хлопа хоть якийсь час, доки він навчить ся жити по американьски, і минувшого року присунула сюди зграя Ляхів з провідником на чолі, знаним русиноїдом, запеклим змартвихвстанцем, М. Рудвіцким. Сей лях дуже знаний в Ґусятинщині; не один там плаче на него, не один еще до нині сидить в арешті, бо поважились були слово сказати проти сего панка.

Але то нічо не шкодить. Мусі їде до Канади, хрестить ся на Русина і то еще на твердого, і стає приятелем народа. Впросив ся до бідного Фуґа на борд, і зачинає помаленьки і тую свою роботу. Коли прийшли вибори, став головним махером партиї консервативної, закладає „Слово", нападає на всіх і вся, роспинаеть ся за Русь тверду, і плюгавить кого лиш нападе. Так грав Мусьо пару місяців. Але ту нараз: гов! пане пузатий ляше! То не так в Канаді, ми вже тут довше. Так сталось, що консерватисти копнули Муся і вигнали од себе, він старав ся до лібералів, але і ті дали єму гарбуза. Тепер на останку вчепив ся о. Гури і став его невідступним приятелем. О. Гура певне забув як еще перед пару місяцями коли сей панок братав ся з о. Січиньским, тогді вішав пси на о. Гуру, говорив ріжні паскудні річи, і скликував мітинґи в домі Гуменюловича і Заїли, та як би був міг, то бувби повісив его. А як о. Січиньский пізнавши ся на пташку викинув его за двері, тогді він прилизавсь до о. Гури. З своїм спільником Снежком дурили они людий, продаючи лоти і доми, відтак Снежек, екс-редактор „Слова", лях, вкрав гроші в свого хлібодавця, за що сидів в джелю, і лях ляха зачав гризти.

Але нехай ся пси гризуть, ми ся з того сьміймо, аби лише нам дали спокій. А вам, люде, з сего наука. Неоден вже попік ся на справах, котрі сї панки перепроваджували, тож повинисьте уникати і хреститись од них як од злих духів. Залагоджуйте свої справи в чесних Русинів, а не в голодранців ляхів, котрі лише по парі штанів мають. Маса есть фактів, котрих тут не буду наводити, лише сумно, що о. Гура дав руку такому скитальцеви та ошустови.

Отже дорогі братя довідалисьте ся чого ми тікали до Канади і як тікали та еще і чогосьмо ся в Канаді дочекали.

Ваш друг і старий Канадиець

Т. Стефаник.

Вініпеґ, 16. Окт., 1905.

ДОПИСИ.

Зъ New Britain, Conn.

Якъ звѣстно заложили мы тутъ братство св. Володимира, котре приступило до „Союза". Правда, зъ початку то иде досыть тяжко, бо початокъ кождый прикрый, але сподѣемо ся, що на будучнôсть будемо могли повеличати ся тимъ самимъ, що и другй Русины. Правду сказати, то декотрй угорскй Русины вмѣсто помагати намъ въ нашôй організаціи, еще намъ перескаджають. Ось недавно написали по Гладика и спровадили его на мітингъ братства св. Тройцѣ. Въ тôмъ братствѣ е 20 галицкихъ Русинôвъ а 16 угорскихъ. Суть тамъ и римо-католики а братство належить до Slovenskoho Venca въ Bridgeport, Conn. Угорскихъ Русинôвъ намовлявъ Гладикъ до свого „Обчества", бо брехавъ, що въ нѣмъ е 5000 членôвъ и що мають велику касу, але галицкихъ Русинôвъ не вдалось ему збаламутити.

А про вѣче, яке вôдбулось у насъ пôсля поевяченя церкви, писавъ, що люде не були зъ него вдоволенй, що смѣялись и т. п. Отже все то брехня Правда, деякимъ угорскимъ Русинамъ не подобалось те, що имъ говорили правду въ очи, але галицкй Русины всѣ були вдоволенй зъ вѣча. Пора намъ перестати слухати платныхъ тумани телѣвъ а ити за своимъ здоровымъ розумомъ.

Парафіянинъ.

Зъ Sayre, Pa.

Не ходѣть по ночахъ.

Тутъ оногды трафивъ ся такій выпадокъ. Иванъ Поповичь хотѣвъ купити собѣ убране. Єму здавало ся, що въ Sayre за дорого, то вôнъ поѣхавъ до Wayverly, щобы тамъ купити таньше. Але по дорозѣ его спôткали якісь три злочинцѣ и, загрозивши ему смертію, якъ що буде боронити ся, обрабували его. Оденъ зъ нихъ выйнявъ бритву и приставивъ ему до горла, а другій обшукавъ его и вытягнувъ зъ кишенѣ у него $10. А потôмъ вони повтѣкали. Коли вôнъ прийшовъ до мѣста, то заразъ же розголосивъ, що зъ нимъ стало ся. Оденъ Полякъ пôшовъ зъ нимъ до скваера. Скваеръ пôславъ ихъ выслѣдити тыхъ злочинцѣвъ. Прийшли вони до одного шинку, а злочинцѣ піячать тамъ. Вони злапали того, що вытягъ грошѣ чоловѣкови, и повели до суду. Але дорогою вôнъ якось вырвавъ ся вôдъ нихъ и втѣкъ. Теперь поліція шукаеть его.

Недавно тутъ знайдено одного Поляка зъ перерѣзанымъ горломъ, и нема жадного слѣду злочинцѣвъ, що вчинили то.

Дорогй братя - Русины! Остерегайте ся ходити по ночахъ, бо дуже часто трафляеть ся, що чоловѣка постигне невчасна и неподѣвана смерть. Найчастѣйше то бувае зъ піяньства. Єсли чоловѣкъ хоче выпити, то най принесе собѣ до гавзу, та дома й выпе, бо дома нѣхто нѣчого тобѣ незаподѣеть.

Гр. Ковалевичь.

Зъ Algoma, W. Va.

„Похожденія" іміґранта.

Пишу зъ Вестъ Вірджініи. Вже 9 мѣсяцѣвъ минуло, якъ я приѣхавъ тутъ зъ Ню Йорку. Перше я ѣздивъ усе по стейтахъ: Ню-Йоркъ, Пенсилвенія, Ню-Джерзі и другихъ. Нѣгде тамъ я не мôгъ знайти сталои роботы, бо хочь и дôстававъ часъ роботы, завжды було або занадто тяжко, або, если не тяжко, то робота була дуже шкôдлива на здорове. На одномъ плейзѣ робивъ на фарбовôй фабрицѣ; тамъ фарбовый порохъ дуже шкодивъ на здоровле, и я не мôгъ навѣть иногды зовсѣмъ ѣсти. Та до того ще и платня була мала: 1 доляръ денно. На одной фабрицѣ якась трутизна розъѣдала шкôру на рукахъ. Въ цементовыхъ фабрикахъ роблять за 1.25, 1.35, 1.50 денно. Хочь въ цементовыхъ фабрикахъ робота и не тяжка, такъ за те такожь шкôдлива для здоровя.

Перебувъ я въ тихъ надморскихъ околицяхъ бôльшь якъ 2 роки и 9 мѣсяцѣвъ, але нѣчого не заробивъ. Наѣздивъ ся по рôжныхъ плейзахъ досить и перепрôбувавъ багато рôжныхъ джабôвъ. Зо 2 або 3 мѣсяцѣ пересидѣвъ и безъ роботы, знавъ уже, якъ ѣздити фрейтами, коли не було грошей, але минуло уже 3 роки а я не заробивъ нѣчого. Все збиравъ ся ѣхати до Колорадо або до Монтаны, але на тікетъ не мôгъ зôбрати, а фрейтомъ далеко не въѣдешь. Але зъ другого боку думавъ, що якъ ѣхати такъ далеко, а потôмъ зновъ назадъ повертати, бо я не думавъ довго въ Америцѣ лишати ся, то якъ разъ що зароблю, то все те и проѣзджу.

Минулого року я бувъ въ Ню-Йорку и звѣдавъ ся на Employment Office, що на Grenwich Str. Тамъ потрѣбували 50 майнерôвъ до мягкого угля въ Вестъ Верджініи. Приѣхавъ самъ суперинтендентъ за людьми и заразъ же забирае ихъ. Де-котрй зъ людей, що вже були въ Вестъ Вірджініи, казали, що нема чого ѣхати, бо роботы доброи тамъ не дôстанешь, а всякй речѣ суть дорогй. Втѣкатижь звôдтамъ дуже зле, бо всюди великй горы.

Отже тй люде казали правду. Тутъ въ Вірджініи, дѣйсно, самй горы, якъ и въ Пенсилвеніи и все дуже дороге, далеко дорожче якъ въ Ню Йорку або въ Пенсилвеніи. Наприкладъ, 2 фунты цукру тутъ коштують 15 цнт. а въ Ню-Йôрку 10 цнт.; мясо „стейкъ" и „поркъ" тутъ по 15 цнт. за фунтъ, а хлѣбъ такій якъ въ Ню-Йорку 4—5 цнт. тутъ 8 цнт. за фунтъ и такъ все. Одежа такожь далеко дорожша, чѣмъ по инших плейзахъ. За те тутъ то добре, що всюди у всяку пору можна роботу дôстати. Чи то въ майнѣ, чи то на верху: скрôзь потрѣбують робôтникôвъ. Але платня въ порôвнаню зъ тимъ, що тутъ усе дуже дороге, дуже мала. Въ майнахъ для простого робôтника $1 50 денно, а на верху по рожныхъ плейзахъ рôжно платять: $1 35, 1.24, 1.20. И то задля того, що тутъ нема юніи. Робôтники-жь, майже самй нігры, а бѣлыхъ дуже мало, найбôльше „гунґеры" (мадяры), а Словакôвъ и Полякôвъ дуже мало.

Майны тутъ такожь зле роблять. Суть такй плейзы де робота иде 3 або 4 днѣ на тыждень. Але хто робить на акордъ, то той ще тутъ тримаеть ся, бо що мѣсяця може вôдложити $20—25. Хтожь не любить на акордъ робити, то може тутъ часомъ и загинути, бо разъ, ще мало заробить, а въ друге, що жите (бордъ и мешкане) тутъ дорого коштують.

Т. Прійма.

Зъ Лемкôвщины.

У насъ теперь на Лемкôвщинѣ настали мокроватй часы, часомъ и примoff розки трафляють ся. Минувшого тыжня въ Суботу, въ день св. мученицѣ Софіи, 30 латинского вересня була страшна злива градова зъ громами. Въ селѣ Липинкахъ згорѣли двѣ хаты вôдъ грому, а двѣ черезъ неосторожнôсть дѣтей. Родичѣ пооставляють самыхъ дѣтей въ дома безъ опѣки, дѣти бавлять ся сѣрниками и нароблять зъ майна купу попелу, а родичамъ смутку.

Кума піячка. Въ мѣстѣ Горлицяхъ принесли кумы дѣтину до кресту. Окрестили. Але по звычаю піякôвъ, треба до корчмы вступити. Вступили, поупивались и удусили дѣтину. Приятелька дитины пытае хресной мамы, чи красна дитина. Поглянула, а а на рукахъ мертвець. Теперь кума опинилась пôдъ арештомъ, а дитина мертва въ трупарни, бо такъ зарядила поліція. Люде тутъ хвала Богу здорові. Пошести въ нашихъ околицяхъ жадной нема. Тôлько слота настала. Дощь падае кôлька разъ на день, и снѣгъ по горахъ вже три разы забѣлѣвъ ся. Люде мають клопôтъ зъ картофлями, бо ще богато мають копати. а пивницѣ вже заповненй.

Роздѣле, 10. Октобра, А. Пыжь.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
HE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реґистрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Замѣтки.

Что сіе?

„Американскій Русскій Вѣстникъ“, органъ „Соединенія“, яке складаесь выключно зъ угорско и галицко-рускихъ робôтникôвъ, оголошуе имена кандидатôвъ републиканьской партіи въ Пенсилвеніи, помимо того, що републиканьска партія е партіею капіталістичною — ворожою робôтникамъ. А чому вôнъ такъ робить? Тому, бо редакторъ дôставъ вôдъ републиканôвъ може 50 або 100 доляров за те оголошене.

Чи се совѣстно такъ робити? Если вже „А. Р. В.“ не хоче сказати доброго слова за робôтничою партіею, то лѣпше повиненъ зовсѣмъ мовчати а не читателѣвъ баламутити.

„Собраніе 1. Америк. Греко-Каѳ. Конгрессъ предуготовляющого Комитету*)“

вôдбулось въ Cleveland, O. дня 18 го Октобра. На те „собраніе“ явилось всего 13 поповъ и 8 свѣтскихъ людей. Кромѣ сего надôслано 10 телеграмъ. Якъ бачимо заінтересованя „собраніе“ се не викликало. Зъ галицкихъ поповъ нѣ свѣтскихъ людей не бувъ на „собранію“ нѣхто.

Зъ дѣяльностю „собранія“ познакомимо Вп. Читачѣвъ позьнѣйше, коли появить ся печатаный протоколъ.

*) Тѣ слова взятѣ зъ „А. Р. В.“

Самъ Конгресъ мае вôдбутись вже 19 го Децембра 1905. въ Бруклинѣ Н. Й.

Архіерейское благословеніе.

О. Каминьскій, главный духовный управитель „Соединенія“ вручивъ унгварскому епископови Фирцакови „меморандумъ“ пôдписаный урядниками „Соединенія“, а той у вôдповѣдь, передавъ о. Каминьскому на письмѣ свое благословеніе для всякого хто его прочитае. „Ам. Р. Вѣстникъ“ дуже ликуе зъ тои нагоды хочь нема чого, бо вôдъ благословенія до серіозной роботы для добра гр. кат. церкви въ Америцѣ ще дуже далеко. Еп. Фирцакови певно скорше въ головѣ заведене мадярской литургіи, якъ заведене ладу въ америк. грек. кат. церкви.

Злѣ языки говорять, що о. Каминьскій ѣздивъ на Угорщину вôдвѣдати своихъ знакомыхъ и дѣтей на коштъ „Соединенія“, а щобы нѣхто не „кіковавъ“ проти того, то дали ему „нести“ миморандумъ, абы мавъ якійсь „excuse“.

Скôлько въ тôмъ правды — не знаемъ.

З Бразилїйскої Руси.

I. Честь народна.

Кождий чоловік повинен дбати о тое, щоби его поведене — по можности — заслугувало на честь і повагу; а коли він е головою родини, дбае він не тілько о себе, але і о цілу свою родину, щоби всї разом взбуджовали респект у сусідів, а по можности і у всякої катеґориї урядів публичних і приватних.

Як отже для родини честь родинна, так само для народу честь народна все була і мусить бути найдорожшим скарбом. Як сю честь народну бережуть наші інтеліґенти, бачимо з поступованя поодиноких партий і поодиноких діячів. Я не беру ся до загальної критики нашої народної чести, сей темат вичерпуючо обробити не так легко, може знайдесь на те спосібнійший обсерватор; но думаю обмежитись лишень на одній справі тай то зі страхом божим. Маю на думці заморску еміґрацию. Мені ся здае, що голова родини заховуючи повагу і честь родинну не пустить доньки з хати гей собаку з буди, хотяйби она йшла заміж і против волї цілої родини, но всеж справить їй сяке таке весїле, по можности відвінуе, відпровадить на місце призначеня, тай десь колись розвідаесь, як живе ся еї, а в потребі і поратуе. Наша доля бразилїйска не зазнала батьківскої опіки на сьміх і глум цілої кулї земскої. Німці, Італїяне, Поляки і инші, клопочуть ся немало над долею своїх братів за морем, а наші мають своїх клопоти достатно, тож годі їм займатись заморскою Русею. Знайде ся критик і викаже деякі факти, що ось то я поминаюсь з правдою, на се вже з гори відповідаю, що оно щось ніби так, але і не так, — все те хвилеве і нетревале. Зачнім від кінця. Зробив ся рух еміґрацийний — крик і ґвавт: „не пустім донї, бо на еї місце чужа прийде“. Але на впертого нема ліку. Пішла за море. Батьки пустили еї на 4 вітри, тай она бідна без всякого проводу товче ся за морем то яко Polonia то яко Galicia, не називаючись своїм власним іменем, бо так підучена своїми провідниками. Треба було польских кьсьондзів і польских учителїв, щоби відпровадили еміґрацію, а они опікували ся нею по своему. Вже від 10 літ живе в Бразилїї наша Русь, а чи знае що про ню тутешне правительство? — Де там — Polonia, тай Polonia. А хтож тому винен, як не батьки?! Деякі Бразилїяне володіючі польским язиком запримітили ріжницю бесїди між Поляками з Конґресівки і з Познаньщини, а між прибувшими з Галичини. На тое дали опікуни пояснене, що Польща широка і „ґлембока“ мае ріжні нарічія. Бразилїяне вдоволились сим поясненем і звуть нас Pollacos або Galicianos.

Церковця руска в Куритибі інтабульована на товариство „Sociedade Pollaca“. А що до того товариства належать і латинники, тож в недалекій будучности моглиб наступити немилі консеквенциї.

Нарешті змилував ся батько і вислав своїй дочцї оо. Василиян, а сї взяли ся не на Тацю, але на еї працю.

Вкінци прислав батько мене; але що я зажив собі з Тацею на віру чи без віри, клопоче ся руска родина своею донею так моцно, що готова прислати ще одну ескадру Василиян. Допомагай Боже в роботї, а я собі троха відпічну.

Збиравем на друкарню, зібравем дві сотки, а стративем три. Тай учителювати неконче велика охота, бо відай ліпше в Галичині свині пасти, як ту учителювати. Ту учитель мусить ходити від хати до хати з кошем на плечах по свою пенсию, бо ту пенсия в натуралїях, ось як фасоля, бульба, кури, яйці і т. п.

У Поляків не так. Тай в нас булоб інакше, коб батько рушив мозґом, тай розслідив вже раз, хто ему стрик, а кому колом в бік.

Артикул скінчений. Дивлюсь, приглядаюсь: якось не так, як загадав. Щож пораджу, коли інакше не вмію. А вас, любі краяне, прошу не гнївайтесь за грубе слово, бо то бачите в лїсї писане, але завірте мені, що кожде слово закровавлене, плине просто з серця, так жаль мені, що кількадесять тисяч народу нашого марно пропадае як мрака на сонци.

А деж наша народна честь?

С. П.

II. Рух просьвітний упадае.

В р. 1903 в цьвітню заїхав до нас на Ріо Кляро орґанізатор Стефан Петрицкий. Заложив на 5 кольон. школу, читальню „Просьвіти“ і Спілку торговельну. До школи учащало 71 дітий, а до читальні вписалось 116 членів. Спілка числила 47 членів з вкладками від 5 до 100 мілів від члена. Все то розвивалось дуже красно. Побудовали свій власний дім, ба що більше, закупили шмат ґрунту коло стациї колїевої і там заложили другу шкілку і венду. Однак на жаль в наслїдок кертичної роботи наших Єзуїтів упала школа, читальня і Спілка.

Читальня на 4 кол. всохла в самім зароді.

Подвизають ся Єзуїти — самі нічо не роблять і другому не дадуть. Но най си не думають, що наш орґанізатор впав на дусї, противно взяв ся до праці з тим більшою завзятістю. В який спосіб осьвідомляе нарід, не моя річ зраджувати, але най знають, що П. з криці кутий, видержить інквізицию езуїцку. Осьвідомлене народне обгортае чим раз ширші круги, а наші Василияни най уважають, щоби з ними не повторилась та сама істория, яка вже ту була з іспаньскими Єзуїтами. Хто під другим ямку копае — сам в ню впадае.

М. Б.

Листъ изъ Старого краю

З ласки польського ґрафа греко-католицкого митрополита Шептицького.

Свого часу митрполит Шептицький видав був по польськи пастирське посланіе до греко-католиків польської народности. Греко католиків польської народности властиво нема, лиш тут і там е всіляки панки руського роду і греко-католицької віри, які задля каріери чи инших користий зпольщили ся, але ще задержали греко-католицьку віру, так що властиво не було до кого того посланія по польски видавати, а коли те посланіе вийшло, то руські ґазети, замість зазначити зайвість такого кроку, піднесли тільки незвичайну безсторонність митрополита в національних справах, домагаючи ся такої самої безсторонности від латинського архіепископа Більчевського для Русинів латинського обряду.

Але тепер показало ся, які овочі принесло те польське посланіе. В сих днях появила ся в 100 тисячах примірників польська відозва „Do miliona Polaków greckiego obrządku“, в якій непідписаний комітет домагаеть ся ріжних змін в греко-католицькій церкві для Поляків грецького обряду в напрямі польщини, як польських проповідий, ріжних богослужень в польській мові, сьвяткованя сьвят після календаря нового стилю і т. д. Найцікавійше-ж те, що в відозві на початку виразно зазначено: „Potężnym głosem Jego Excellencyi Najprzew. Księdza Andrzeja Szeptyckiego z długiego narodowego snu zbudzeni i w tym kierunku od wszelkich możliwych zarzutów przed Braćmi Rusinami zupełnie obronieni“ — значить, автори відозви покликують ся виразно на згадане польське посланіе митрополіта Шептицького.

І хто знае, чи польський ґраф не нарочно видав те посланіе, аби дати привід і тим способом вести польонізацію!

18. жовтня 1905. *М. Л.*

ПОЧАТОК КІНЦЯ.

По всій Росиї повстали незвичайно великі заворушеня, і грізна мара кровавої революциї зависла над краем. Читачі „Свободи“ вже трохи обзнакомлені з причинами, викликуючими ті заворушеня, і я маю замір тілько трохи пояснити сучасне положене в Росиї.

Цареви не удала ся кумедія з „Державною Думою“. Державна Дума, після гадки царя і его посіпак, мала репрезентувати собою тілько маючі кляси і верстви суспільности. Робітники і другі пригноблені кляси побачили, що вони не будуть брати жадного уділу в виборі послів до Державної Думи, що їх, не вважаючи на те, що вони своею кровію, котра з ласки царя річками лила ся на улицях Петербурга і других великих міст, купили народови тую Державну Думу, всеж таки усунено від усякого уділу в новім державнім ладі. Тіж, що мали виборче право, побачили, що тое їх право не варто нич, бо вибрані ними посли не матимуть жадної власти в державі, що вся Дума матиме тілько право дорадчого голосу, що цар і его міністри певно, що не будуть слухати того голосу послів, бо посли не будуть їм радити красти державні гроші та стріляти людий на вулицях, як то діялось до того часу.

Колиж і лишала ся яка частина людий, котрі повірили в щирість царя і мислили, що в Росиї в дійсности заведено конституційний лад, то таких чудаків сам уряд швидко приводив до протилежнього переконаня. Не вважаючи на царску „конституцію“, поводжене уряду з з народом було ще гірше, ніж до оголошеня царя про скликане Державної Думи. Над усім краем однаково, як і до того часу, висів воемковий стан, однаково панувала скрізь поліційна сваволя, однаково стріляли і мордували страйкарів, однаково шаблями, нагайками та баґнетами розґаняли зібраня, однаково ніхто в жадну хвилю не був певен ні своеї волї, ні навіть житя. Тілько остатними часами лютість і варварство самодержавія дійшло до тої степени, що его вчинки стали майже варіятскими, бо цілком не відповідали навіть тим завданям, які мае на меті самодержавіе. Замість того, щоби заспокоїти збудораженний нарід, уряд усе робив, щоби ще більш его роздратувати. Так, наприклад, недавно заборонили часописям збирати гроші на робітників, що цілими сотнями тисяч не мають роботи і голодують з своїми родинами. Крім того, уряд не вдоволяючись тим розливом крови, яку проливають на улицях великих міст его „христолюбивое воїнство“ та поліція, придумав ще оден мудрий спосіб проливати народню кров. Поліція з'орґанізувала так звані „чорні сотні“, себто зібрала ріжну сволоту: злодіїв, волоцюг, пяниць і їм подібних, платила їм гроші і намовляла бити на улицях всїх, кого їм будуть вказувати поліцаї, шпиги другі „слуги царя“. З свого боку, поліція боронила тих чорносотенців в тих випадках, коли вони зарвавши ся, нападали на дужчих від себе і замість того, щоби бити других, самі бували биті. Ті чорносотенці в протягу короткого часу розвинули таку сильну діяльність, що, як наприклад, то було в Нижнім Новгороді, вламували ся в приватні помешканя і там били, рабували і робили все, що тілько хотіли, при чім все те робило ся на очах поліциї і поліцаї не перешкаджали чорносотенцям чинити ті злодійства. Таким чином, самодержавіе занадто виразно показувало своїм підданцям, чого вони мусять сподівати ся від него і в який спосіб треба їм боронити своє майно і жите. Словом, самодержавіе учило нарід домової війни.

І як показують сучасні заворушеня, ся наука не пішла надармо. До відкритої домової війни ще не дійшло, але справа стоїть так, що в кожду хвилю можна сподівати ся загального повстаня. Поки що це е тілько страйк, о стілько спокійний, о скілько дозволя уряд, котрий ніяк не може помирити ся з думкою, що робітники — не худоба і мають право по своїй волї робити і не робити, і що бити і стріляти страйкарів нема защо. Але це вже не той страйк, який був в Петербурзї в часї о. Гапона, в січнї того року, коли робітники з попами, з крестами та іконами іщли до царя просити, щоби він вислухав їх і звернув увагу на їх нужденне положене, і коли з ласки царя три тисячі робітників в оден день зістали убитими на улицях Петербурга. Великої ваги ріжниця між тогдішними а теперішними страйками лежеть в тім, що, після петербурской „кровавої бані“ робітники вже не лїзуть до царя з проханями увзглядн ити їх справу, вони вже знають, як добре цар уміеть тое робити. Тепер вони готують ся до чемної встрічи царской ласки, і запасають ся бомбами і зброею. І теперішні величезні заворушеня, захопивші увесь

край, залитий робітничою кровію, як здавалось, самодержавію уже так, що в ній мусіли потопити ся всї бажаня робітників і всї революційні заміри, — ці заворушеня лякають самодержавців і вони ніби цофають ся, бо здаесь вони вже бачуть, що вже близько кінець їх пануваню.

Що буде далї, чим скінчать ся ці заворушеня. не можна зараз судити. Коли в звичайнім житю, де все іде своїм порядком, не можна сказати, що буде завтра, то тим більш не можна того зробити відносно такого положеня. яке тепер. в Росиї, де жите кипить і бурхаеть, як океан в бурю. Може стати ся, що Вітте. на якого самодержавіе спокладаеть тепер всю свою надію і якому, як пишуть англицкі часописи. надано тепер надзвичайні повномочія з'уміеть заспокоїти край наданем волї слова. друку. зібрань, страйків і других пільг. А може також бути, що самодержавіе збере вискрібки своеї бувшої сили і страшним розливом крови спробуе і на цей раз задушити народний революційний рух. Тілько я певностію можна сказати, що настають остатні хвилї безглуздого панування самодержавія. що скількоб не купалось самодержавіе в народній крови. ему нема ратунку. Єму лишив ся лише вибір, або добровільно уступити вимогам народа, поки час, або знов лити і лити народню кров, поки переможець-нарід не утопить своїх гнобителїв в їх власній крови.

Прийшов початок кінця безглуздого панування скаженого самодержавія, а незабаром прийде і сам кінець.

Василь Гордїенко.

Грôзнӣ заворушеня по цѣлôй Росіи.

По всѣй Росіи повстали великӣ заворушеня, майже справжня революція. Почались вони страйками робôтниковъ. Тӣ страйки остатными часами выбухали безперестанно то въ однôмъ то въ другôмъ мѣстѣ, и, звычайно, урядъ розливомъ крови и мордуванемъ страйкарôвъ полагоджувавъ ту справу и навертавъ страйкарôвъ до роботы. Але таке полагоджуване справы не тôлько не задоволяло робôтникôвъ, а ще бôльшь роздратовувало, и страйки робили ся усе частѣйшими и частѣйшими, поки 23-го жовтня не бувъ обявленый загальный страйкъ всѣхъ колѣевыхъ робôтникôвъ, и въ тойже день зупинивъ ся рухъ майже по всѣхъ зелѣзницяхъ. Страйкъ такъ швидко рôсъ и змôцнявъ ся, що вже на четвертый день не рушавъ ся нѣгде по всѣй Росіи жаденъ потягъ нѣ товаровый нѣ особовый, крôмъ деякихъ, котрӣ провадили жовнѣры. Навѣть на Сибѣрской военнôй зелѣзницѣ комунікація була черезъ страйкъ перервана, и теперь всѣ великӣ мѣста Росіи зôстали вôдтятыми вôдъ цѣлого свѣта.

До страйку зелѣзничихъ робôтникôвъ почали, спôвчуваючи ихъ вымогамъ змѣны державного уряду, приставати робôтники другихъ фахôвъ, и въ протягу двохъ-трехъ днѣвъ збудораживъ ся увесь край. По всѣхъ самыхъ оддаленыхъ куткахъ Росіи все пôднялось на ноги, и скрôзь вôдъ краю до краю залунало „Геть царя! Геть Державну Думу! Най живе загальне выборче право"!

Подѣѣ по великихъ мѣстахъ, передаючи ихъ коротко, слѣдуючӣ:

Петербургъ Коли туть почали приходити звѣстки про зелѣзничӣ страйки въ Москвѣ и другихъ мѣстахъ, робôтники рôжныхъ зелѣзницъ збирали ся на мітинги и обговорювали цю справу. 24-го жовтня вôдбувавъ ся въ університетѣ загальный мітингъ робôтникôвъ петербурскихъ зелѣзниць вразъ зъ студентами и робôтниками другихъ фахôвъ. На тôмъ мітингу ухвалено почати страйкъ. На другій день всѣ дипа були переповненӣ вôдѣзджаючими, але не було жадного потягу.

Застрайкували робôтники усѣхъ найбôльшихъ фабрикъ, крôмъ путиловской фабрики гарматъ и зброѣ, де робôтники страйкували передъ тымъ дуже довгій часъ, а теперь не могли, бо и такъ досыть наголодувались. Запасôвъ до ѣдженя було мало. На торгу скотины стояло лише 1000 штукъ волôвъ, а пôдвозу свѣжихъ не було. Цѣны на всякӣ житевӣ припасы значно зросли. Жовнѣры и козаки маширують по улицяхъ, переповненыхъ народомъ. Въ будинку університету вôдбувъ ся великій мітингъ, въ котрôмъ брали удѣлъ студенты, робôтники и богато другихъ людей. Ухвалено послати депутатôвъ до Віттого. Вітте прийнявъ депутацію, просивъ робôтникôвъ заспокоити ся и скôнчити страйкъ, и обѣцявъ, що въ краю буде заведена воля слова. друку, зôбранъ и страйкôвъ и буде знесеный выемковый станъ.

Вечеромъ въ Петергофѣ вôдбула ся нарада міністрôвъ вôдносно положеня страйку. Царь вôдмовивъ ся бути предсѣдателемъ на тôй нарадѣ. Пôзно въ ночи повернули до Петербургу міністры и принесли зъ собою вѣстку, що царь хоче ѣхати до Даніи задля лихого стану здоровля и тамъ перебути пару мѣсяцѣвъ доки подужаеть. На мѣсцежь себе въ Росіи царь мае замѣръ лишити Віттого.

На другій день, 26 жовтня, товаришъ міністра внутрѣшныхъ справъ Треповъ выпустивъ вôдозву до мешканцѣвъ Петербурга, де вôнъ загрожуеть, що въ разѣ домонстраціи въ демонстрантôвъ будуть стрѣляти острыми набоями. Та вôдозва выкликала велике обурене, и до страйку пристало ще кôлька фабрикъ, въ тôмъ числѣ и Путилôвска. Вечеромъ поліція довѣдала ся, що до Петербурга привезено зелѣзницею 2 кары, наладованӣ бомбами и зброею. Поліція кинула ся, щобъ арештувати тӣ кары, але було вже запôзно: кары були вже порожнӣ и коло потягу нѣкого не було.

Всѣ школы въ Петербурзѣ закрытӣ и на почтѣ не приймають нѣ реджістрованыхъ листôвъ нѣ грошевыхъ посылокъ. На телеграфныхъ стаціяхъ, котрӣ всѣ обслугують жовнѣрами, бо телеграфісты такожь застрайкували, не приймають приватныхъ телеграмъ. Не выходить жадна часопись, крôмъ „Урядового Вѣстника". На запитаня кореспондентôвъ чужоземныхъ часописѣвъ, чи мае той страйкъ на метѣ революцію, революціонеры вôдповѣдають, що це тôлько проба.

27-го жовтня, не вважаючи на заборону, знову вôдбули ся по рôжныхъ частинахъ Петербурга великӣ зôбраня. На другій день Треповъ выпустивъ циркуляръ до губернаторôвъ рôжныхъ губерній, котрымъ наказуеть имъ давати дозволъ на усякӣ зôбраня, навѣть хочьбы тӣ зôбраня мали на метѣ обговорювание політичныхъ питань.

Москва. Тутъ уже давно почавъ ся страйкъ робôтникôвъ рôжныхъ фахôвъ, котрый нарештѣ дôйшовъ до такихъ розмѣрôвъ, що цѣлкомъ зупинивъ бизнесовый рухъ, и мешканцѣ почали покидати мѣсто, въ котрôмъ щоденно вôдбували ся бійки войска зô страйкарями. 23-го жовтня въ будинкахъ университету зôбралось бôльшь якъ 10 тисячь робôтникôвъ та студентôвъ; на тôмъ зôбраню ухвалено було продовжувати страйкъ. Тогожь дня пріѣздивъ міністръ комунікаціи и намовлявъ залѣзничихъ робôтникôвъ скôнчити страйкъ. То ему не удалось, и ему ледве удало ся намовити одного локомотивного інджеціра одвезти его до Петербургу. Потôмъ страйкъ рôсъ и вже 27 жовтня робота зупинила ся по всѣхъ фабрикахъ и мастерскихъ. Водопроводъ, газопроводъ и електрика такожь застрайкували, и мѣсто наче вымерло: по улицяхъ жадного руху, всѣ склепы позамыканӣ, школы закрытӣ, почта и телеграфъ такожь страйкують. Мѣсто не маеть воды: 28-го жовтня вѣдро воды продавало ся по 20 центôвъ.

Харкôвъ. Тутъ 23 жовтня застрайкували робôтники залѣзниць, и зразу порвалась усяка комунікація цего великого и важного для пôвдня Росіи мѣста зъ другими мѣстами. На другій день на університетскôмъ дворѣ було велике зôбране робôтникôвъ и студентôвъ. Зôбране було перерване, бо рознеслась чутка, що прийшли козаки. Всѣ высипали зъ двора на вулицю, и тутъ завязалась бôйка. Козаки де кôлька разôвъ стрѣляли въ натовпъ. Имъ вôдповѣдали такожь стрѣлами зъ револьверôвъ и кидали бомбы. Зъ обохъ сторôнъ богато убитыхъ и раненыхъ. По бôйцѣ натовпъ кинувъ ся до склепôвъ, де продавала ся рôжна зброя, и розрабувавъ тамъ усѣ револьверы и набоѣ до нихъ. На другій день страйкували майже всѣ фабрики. Въ мѣстѣ зупинивъ ся рухъ и всѣ бизнесы позакрывали ся. Телеграфъ обслугуеть ся жовнѣрами.

Екатеринославъ. Тутъ було двѣ гарячихъ бôйки страйкуючихъ зъ вôйскомъ. Въ однôй бôйцѣ страйкуючихъ зъ вôйскомъ страйкуючӣ били ся на барикадахъ. Багато убитыхъ и раненыхъ.

Кіѣвъ. Тутъ положене не краще, нѣжь въ другихъ мѣстахъ. Кождои хвилѣ сподѣвають ся сильного розливу крови. Друкарѣ вже давно застрайкували и ухвалили страйкувати доти, доки не буде дана воля друку. Вôдбуло ся зôбране лѣкарôвъ, на якôмъ всѣ прийняли ухвалу не давати жадной лѣкарской помочи нѣ жовнѣрамъ, нѣ офіцирамъ, нѣ поліцаямъ, нѣ приватнымъ людямъ, якӣ будуть брати удѣлъ въ бійцѣ проти страйкуючихъ. Въ рôжныхъ мѣстахъ Кіѣвской губерніи забунтували три полки пѣхоты. Вони не захотѣли ити до мѣстъ воювати проти страйкарѣвъ. 29. жовтня були посадженӣ до вязницѣ богато козакôвъ, котрӣ не хотѣли стрѣляти въ людей.

Одесса. До 29-го жовтня тутъ застрайкували всѣ робôтники. Не страйкували тôлько кондукторы и вôзники стрітъ карôвъ. Щобы змусити ихъ пристати до страйку, страйкуючӣ поперекидали всѣ кары, якӣ здибували на вулицяхъ. Була стичка козакôвъ зъ робôтниками та студентами. Козаки розôгнали мітингъ страйкарôвъ, пôсля чого тӣ кинули ся на склепы, де продавала ся зброя, и розрабували ихъ. Передъ вечеромъ уже на однôй вулицѣ була барикада. Бійка на нѣй тягнула ся недовго. Зъ боку страйкарѣвъ було бôльшь, якъ 20 душь убито и богато ранено. По зôбраню докторôвъ ухвалено не давати жадной лѣкарской помочи тимъ, хто буде бити ся проти народу.

Въ **Варшавѣ** такожь загальный страйкъ. Нѣ почта, нѣ телеграфъ не роблять.

Въ **Лодзѣ** страйкують всѣ фабрики. Було богато супотичокъ войска зъ страйкарями. Страйкуючӣ заявили, що если вôйско ще разъ буде стрѣляти въ безоружныхъ людей, або оружною силою розганяти мирнӣ мітинги, то вони спалять всѣ фабрики.

Баку (на Кавказѣ). 27-го жовтня. Жовнѣры провадили до Баку потягъ, въ котрôмъ була кара, наладована зброею, набоями и динамітомъ. Все те призначало ся для потребъ вôйска. Недалеко вôдъ мѣста страйкуючӣ робôтники з'упили потягъ, прогнали жовнѣрôвъ и забрали собѣ усю зброю и 170 фунтôвъ динаміту.

Телеграмы, приходячӣ зъ усѣхъ кôнцѣвъ Росіи, всѣ одного и того-жь змѣсту: „Загальный страйкъ", „Не робить почта". „Всѣ школы закрытӣ", „Въ мѣстѣ бракъ припасôвъ до ѣдженя", „Мешканцѣ масами покидають мѣсто".

Нѣмецкій урядъ оголосивъ, що на разѣ зъ Росією перервана усяка комунікація: потягова, почтова и телеграфична. Тôлько по рѣцѣ Вислѣ на човнахъ можно ще ѣхати зъ Росіи въ Нѣмеччину.

30-го жовтня, зъ Петербурга доносять, що царь зôбравъ усѣ свои цѣннӣ рѣчи, котрӣ всѣ разомъ коштують майже 4 міліоны долярôвъ и вôдправивъ кораблемъ до Даніи. Арештовано 92 офіцирôвъ, мѣжь ними и де-кôлька офіцирôвъ ґвардіи. Ихъ обвинувачують въ приналежности до революційныхъ організацій.

Закінчене справи Ню-йорскої Церкви.

Вже від давна наші рускі поселенці в Америці, відчуваючи потребу орґанізациї, закладають по плейсах, где живе більша скількість Русинів, парохії, котрі ґрупуючи нарід руский коло своеї Церкви. розбуджують самосьвідомість народну, а тим самим стають ся першою підвалиною нашого суспільного житя на земли американьскій. Тому в нинїшних часах маемо в Сполучених Державах Північної Америки вже богато хорошо з'орґанізованих парохій, де жите руске пливе широкою струею і дае вже певну запоруку на красшу будучність для Американьскої Руси.

А вже дуже відрадною появою нашого суспільного житя есть заложене парохії в Ню Йорку, в тім нідрі житя американьского, де нога кождого еміґранта Русина пораз перший вступае на американьску землю.

Парохія Ню йорска мае для Руси американьской велике значіне, не тілько по тій причині, що Ню-Йорк се перший постій для кождого руского еміґранта, но ще більше для тої обставини, що парохія ню-йорска дае нам повну надію, що храм божий згуртуе коло себе ті тисячки Русинів ню-йорских в одну велику родину, а тим самим положить конець всяким партійним роздорам та ненавистям.

Парохом Ню-Йорку есть незвичайно полюблений тутешним народом о. Йосиф Чаплїньский з Ст. Луіс. Богато труду та заходів коштувало тутешних Русинів спроваджене о. Чаплїньского з Ст. Луіс до Ню Йорку. А складались на се ріжні причини. Но вкінци Бог поміг нам поконати всї трудности і нинї ділимось з вами, Родимці, веселою новиною, що о. Чаплїньский вже прибув до Ню-Йорку в суботу дня 21. октобра б. р, і зараз того дня явив ся на мітинґу парохіяльнім, на котрім був присутним також лоер п. Шіпман, щоб полагодити всякі формальности парохіяльні. На тім мітинґу вибрано 6 тростисів а іменно: о. Й. Чаплїньского, пп. П. Зятика, Гр. Пиртка, М. Тарнавского, А. Кашиньского і Мат. Мартинова з тим, що церков есть зачартерована на цілу парохію а тростиси суть тільки представителями тоїж. Після прав Ню-йорского Стейту з тих шістьох тростисів двох есть вибраних на 3 роки, двох на два, а двох на один рік; і так будуть зміняти ся всегда, так, що тростисом може бути кождий парафіянин, котрий виповнить обовязки взглядом своеї церкви.

Слїдуючого дня с. е в Неділю дня 22. октобра б. р. відправив о. Чаплїньский в тутейшій церкві першу Сл. Божу, та виголосив прегарну проповідь, в котрій загрівав своїх парохіян до згоди, любови і едности в церкві.

Трогаючим був прием о. Чаплїньского через тутешних парохіян. Коли о. Чаплїньский в неділю з'явив ся перед церквою, щоб відправити богослужене, то вже чекали на него тутешні діячі і повитали свого любого пароха гарною промовою, вручаючи єму старорускиим звичаем ключі церковні. Нарід зібраний в церкві утворив шпалер а маленькі діти прибрані в білу одежу з кошичками в руках, впровадили свого улюбленого отця духовного в церков, кидаючи під его ноги китиці прегарних цьвітів.

Так отсим, дорогі Братя Ню-йорчане, складаем перед вами публично цілу справу з нашої дотеперішної діяльности і маем повну надію, що тепер, коли маемо церков і сьвященика. котрогосьмо всї собі желали, змінить ся всьо на добре, а ми взявшись вспільно до праці, станем великов русков громадов, ділаючов все і при кождій спосібности на славу Руси американьской.

За Комітет гр. кат. парохіи св. Юра в Новім Йорку:

М. Тарнавский,

А. Хромовский,

І. Лазорчик.

Збирайте жертвы на Руский Нар. Фондъ.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на рокы 1904—1906.

Головный предсѣдатель { КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Головный секретарь { С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ { АЛЕК. ШАРШОНЪ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря.........Иос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.

Заст. касіера.........А. Янковичъ MC ADOO, PA.

Радцѣ:

А. Валевскій.........St. Louis, Mo.
А. Семанцкій.........Trauger, Pa.
К. Кобанъ.........Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.........Plymbuth, Pa.
Иванъ Паращакъ.........Terryville, Conn.
Ив. Сенько.........Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко.........Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій.........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій.........Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.........McKees Rocks, Pa.
Ив. Ворганъ.........Mt. Carmel, Pa.

Головный організаторъ:

о. Н. Подгорецкій Box 543, South Fork, Pa.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝

ОСИФЪ ВОВЧИКЪ, членъ Р. Н. Союза, вѡдд. 17 West Pawlet, Vt., упоковъ ся 6-го Октобра б. р. Небощикъ походивъ з Угорщины, села Невѣцке, стол. Унґварскои.

ВАСИЛЬ ЛАБЯКЪ, членъ Р. Н. Союза, вѡдд. 48 McKeesport, Pa., упоковъ ся 18-го Октобра б. р. Небощикъ походивъ зъ Галичины, села Малиновки, пов. Березовъ.

—МИХАИЛЪ КОЦЮБА, сынъ Семана и Катерины, лѣтъ 1, членъ Р. Н. Союза, упоковъ ся 21-го Октобра б. р.

Вѣчная память!

Ч. 662. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ долярѡвъ, котрі п. Анна Нѣмецъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Андрею зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Simpson, Pa., ...1905

Анна Нѣмецъ.
Акимъ Гавранъ, предс.,
Филипъ Гогоцъ, секретар.

Ч. 683. КВІТЪ $147.00

на сто сорокъ сѣмъ долярѡвъ, котрі мѣсцевый урядъ вѡддѣлу 30 отримавъ яко часть зъ посмертнои запомоги по Якові Мѣндурѣ на кошта его похорону зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Breslau, Pa., Oct. 21, 1905.

Иванъ Гнатрикъ, предсѣд.,
Панько Ленько секретар.
Свѣдки { Френкъ Пѣтухъ, Мих. Корѣнь.

Ч. 684. КВІТЪ $300.00

на триста долярѡвъ, котрі п. Стефанъ Пятниця отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Аннѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Mt. Carmel, Pa., ... 1905.

Стефанъ Пятниця.
Свѣдки { Юрій Гукъ, Мих. Троянъ.
Йосифъ Курудзъ, предсѣд.,
Иванъ Дзятко, секретарь.

Ч. 686. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ долярѡвъ, котрі п. Розалія Кушпѣньска отримала яко посмертну запомогу по мужу Григорію зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Ansonia, Conn, October 23, 1605.

Розалія Кушпѣньска.
Свѣдки { о. Ал. Улицкій, Алексій Горбаль,
Григорій Журавъ, предс.,
Т. Церкотъ, секретарь.

Ч. 690. КВІТЪ $488.80

на чотыриста вѡсѣмдесятъ вѡсѣмъ долярѡвъ и 80 центѡвъ, котрі Imp. and Roy. Austro-Hungarian Consulate отримавъ яко посмертну запомогу по Иванѣ Марковичъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Pittsburg, Pa., October 21, 1905.
(подписъ конзуля и печать.)

Перестали бути членами Р. Н. Союза.

В. 3. Пронько Осифъ
Клемашъ Тимко
В. 7. Хрущъ Грицъ
Сухиня Максимъ
Митришинъ Филипъ
Трояновскій Петро
Новчакъ Василь
В. 46. Осѣчакъ Димтро
Г. 51. Сембратъ Грицъ
В. 65. Личатинъ Василь
Шійко Иванъ
Павлѣна Иванъ
Явилякъ Иванъ, дитина
Лукачъ Иванъ „
В. 70. Ялицкій Иванъ
В. 78. Тарнавчикъ Андрей
Виняръ Романъ
В. 90. Васюта Николай
В. 93. Кузякъ Николай, дитина
В. 103. Левковъ Семанъ
В. 109. Дудра Семанъ
Бѣжечко Марко

Рухъ въ вѡддѣлахъ Р. Н. С.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачі до касы Р. Н. Союза посылає ся тапер: на money-order-ахъ або чекахъ выписує ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылає ся до Голов. Касіера, а вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опослія вѡдсылає ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

РОЧНЫЙ МІТИНҐЪ

братства св. Василія. вѡд. Союза 19, въ Прайсбурґъ, Па. вѡдбуде ся въ Недѣлю 17-го Децембра о 1 годинѣ пополудни. Хто не явить ся на мітинґъ заплатить кару $1.00. Кождый членъ має выровнати свѡй довгъ. Буде ся читати рочный доходъ и розходъ и выбирати новыхъ урядникѡвъ на рокъ 1906. Мітинґъ вѡдбуде ся въ Руской Школьной Гали въ Олифантъ, Па. Прошу всѣхъ братѡвъ явити ся на той мітинґъ. Напоминаю васъ дороги браття, котрі не належите нѣгде, приступайте до братства и до Р. Н. Союза. Недавно тому убивъ тренъ одного Русина а другій самъ умеръ, а похоронити не було за що, а жѣнка плаче зъ дѣточками гѡркими слезами. А вы Русины все камѣнне серце маєте, до рускои організации не належите.

Ст. Сисакъ, секретарь, Box 220.

ПОВѢДОМЛЯЮ.

що мітинґъ братства св. Димитрія въ Centralia, Pa. буде вѡдбувати ся все того самого дня, що и мітинґъ Союза, але по мітинґу Союза. Рѡвножь упоминаю, щобы тѣ, що не належить до братства и до Союза не приходили до мітинґови гадѣ такъ якъ то вже трафлялось, що Ст. Березѣна прийшовъ и хотѣвъ братство розбити.

Ф. Флудовичъ,
секретарь бр. св. Димит. и Союза.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Русины въ Кросъ Форкъ, Па читайте, бо важне. Въ мѣсяцахъ Новембру 1905 будемо принимати новыхъ членѡвъ до нашого Братства усп. Пр. Дѣвы Маріи вѡддѣлъ 88, за половину вступного. Русины, користайте зъ тои нагоды, бо такій случай вамъ заразъ не трафить ся тымъ больше.

Вѡдъ уряду Братского.

Михайло Голикъ, предс.,
Теодоръ Паньцьо, секрет.,
Димитрій Гриценько, касіеръ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. Арх. Михаила въ St. Louis, Mo. вѡддѣлъ 14. Р. Н. Союза буде принимати новыхъ членѡвъ въ мѣсяцю Новембрѣ въ перьшу недѣлю **безъ вступного**. Отже братя-Русины въ околици St. Louis, котрі ще не належите до жадного братства, вступайте заразъ до нашого братства, бо нѣхто не знає, що кого чекає днесь а що завтра. А теперь дуже добра нагода вступати, бо братство приймає безъ вступного, що трафляєть ся тѡлько разъ въ роцѣ. Отже ще разъ кличу братѡвъ-Русинѡвъ прийти на нашь мітинґъ въ перьшу недѣлю слѣдуючого мѣсяця, и мы радо приймемо васъ усѣхъ до нашого братства.

Андрій Сернякъ, предс.,
Григорій Копча, секр.
Алекс. Валевскій, касіеръ.

ПОВѢДОМЛЕНЄ

Братства св. Ив. Крестителя въ Trenton, N. J. Вод. Р. Н. С. 121.

Даю до вѣдомости всѣмъ членамъ, котрі належать до нашого вѡддѣлу, що у насъ вѡдбуваєть ся мітинґъ що мѣсяця, въ кожду перьшу недѣлю по перьшомъ. Най кождый членъ самъ приходить на мітинґъ и платить свѡй довгъ. Крѡмъ того, кличу до всѣхъ тыхъ Русинѡвъ, котрі суть поблизу Trenton и въ самѡмъ Trenton и не належать до жадной организации, бо вони перше вступають до нашого братства, а не вѡдкладають день-позадень, бо нѣхто не зробивъ зъ Богомъ контракту, доки буде жити. 70 центѡвъ на мѣсяць не є велика рѣчь, а за тѣ 70 центѡвъ мѣсячнои платнѣ „Союзъ" выплачує 600 долярѡвъ. Хто хоче вступити до нашого братства, най зголосить ся на мітинґъ до галѣ Ласковича, 716 South Broad str. Ще разъ напоминаю тихъ, що не належать до жадноє организации: вступайте, доки еще часъ.

Иванъ Пасларскій, секр.

БРАТСТВО

св. Володимира въ Elizabeth, N. J., вѡддѣлъ Р. Н. Союза 65, буде принимати въ мѣсяцю новембрѣ и децембрѣ новыхъ членѡвъ, маючихъ вѡдъ 16 до 30 рокѡвъ **безъ вступного**, а вѡдъ 30 до 40 за половину вступного, коли здоровй хлопцѣ. Крѡмъ того, запрошуємо всѣхъ членѡвъ прийти на рочный мітинґъ, котрый має бути въ перьшу недѣлю мѣсяця децембра о 3-ой годинѣ пополудни въ галѣ Войтка Матера, 48 Washington Ave. А до Руского Народного Союза будемо принимати послѣ статутѡвъ Союза. Нагадуємо, щобы члены платили свои довги, иначше рахунки братства не можуть бути приведені въ порядокъ на рочный мітинґъ. Крѡмъ того, запрошуємо всѣхъ Русинѡвъ зъ околицѣ Elizabeth, N. J., котрі не суть еще забезпеченї въ жадной організации, щобы явили ся на мітинґъ въ Новембрѣ або въ Децембрѣ и мы ихъ приймемо до нашого братства.

А. Явилякъ, предс.,
С. Крупей, секр.,
І. Кухаръ, касіеръ.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членѡвъ нового Братства Св. Йоана Крест., Вѡд. Р. Н. Союза 111, Allegheny, Pa., що квартальный мітинґъ вѡдбуде ся дня 5-го Новембра 1905. Кождый членъ має ся явити на мітинґъ пѡдъ карою пѡвъ долара. На мітинґу будемо радити о важныхъ справахъ, будемо робити рахунокъ за минулѣ 3 мѣсяцѣ и принимати новыхъ членѡвъ до Братства **безъ вступного**. Не вѡдкладайте Братя що еще маєте часъ, бо вже теперь пора. Робота иде добре, кождый при трейцари. Не вымавляйте ся, що треба послати грошѣ до старого краю дѣтямъ, або родичамъ, або женѣ, або на довгъ, бо за тыхъ пару центѡвъ нѣкого не сномужете анѣ довгу не вѡддасте, а недай Боже чого злого, то лѣпше зискаєте за тѣ центы, що заплатите до братства и до „Союза".

Урядъ Братства:

П. Ґера, предс.,
Н. Опришко, секр.,
И. Андрусишинъ, касіеръ.

БРАТСТВО

св. А. А. П. и П. въ Плимавтъ буде принимати новыхъ членѡвъ у мѣсяцю Новембру до 30 лѣтъ безъ вступного а вѡдъ 30 до 45 за половину вступного.

Вѡдъ уряду Братского
Андрій Канюкъ, предс.,
Стефанъ Гринякъ, секр.
616 Ransom Str., Plymouth, Pa.

ПОВѢДОМЛЯЄ

секретарь вѡддѣлу 46 въ Плимавтъ, Па., Стефанъ Гринякъ, членѡвъ, котрі мешкають на инчѡмъ плейсѣ, щобы точно мѣсячне присылали передъ мітинґомъ и щобы не замешковали, бо хто за рядомъ не зашле за три мѣсяцѣ буде суспендований.

Стефанъ Гринякъ,
616 Ransom Str., Plymouth, Pa.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ, що нове братство „Пресв. Дѣвы Маріи" въ Скрентонъ, Па. буде принимати новыхъ членѡвъ безъ вступного. въ мѣсяцю Новембрѣ 1905 р. Хто еще не належить до нѣякого братства або до Союза, прошу ся появити на мітинґъ другои недѣлѣ по перьшомъ. Мітинги вѡдбуваютъ ся о 3-ой годинѣ пополудни въ п. Лукана гали, пѡдъ числомъ 845 Capouse Ave.

Въ нашомъ братствѣ можете стати вѡдразу повнымъ членомъ, не такъ якъ деинде, що не дай Боже котрый членъ захорує, або ся где скалѣчить, то не достає ажь по 3-охъ мѣсяцяхъ запомогу; але у насъ самі всѣ члены складають хорому або скалѣченому членови пять долярѡвъ запомоги на тыждень и т. д. пока есть хорій. Приставайте закимъ еще не позно.

Йосифъ Запоточный, секретарь,
1112 Meade Ave.,
Scranton, Pa.

Баль

парохіяльный на доходъ Церкви св. Петра и Павла вѡдбуде ся въ Четверъ дня 9-го Новембра 1905 въ Carnegie, Pa. въ Славянськой Гали на 2-ой евеню. Початокъ о 6-ой годинѣ вечеръ. Вступ для мужчинъ 50 центѡвъ.

На той баль запрошує Церковна Рада усѣхъ парохіянъ, щобы були до помочи. Також просимо и Русинѡвъ зъ сусѣдныхъ мѣсцевостей, абы прийшли намъ до помочи и зъ нами гарно забавили ся. Буде добра музыка, добрі закуски и забава.

Баль.

Повідомляє ся всіх Русинів в McKeesport, Pa. і околиці, що дня 4-го Новембра вѡдбуде ся в McKeesprt, Pa. баль на дохід рускої церкви св. Йоана Крестителя. Той баль буде ся отримовати в сали Лянґа на Evans Ave. в суботу згаданого дня від 7 години вечером. У нас балї вѡдбувають ся спокійно а весело, тож сподієно ся, що охочих на тїй забаві не бракне. Просимо о як найчисленнїйшу участь.

Петро Сова, предс. параф.

ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

устроює руске товариство „Зоря" въ Ню Йорку, вѡдд. 69 Р. Н. Союза, въ Суботу дня 11 Новембра 1905 р. въ Ліберти Галѣ, 255—263 Е. Гавстонъ ул., Ню Йоркъ. Початокъ о годинѣ 7-ой вечеръ. Вступъ вѡдъ особы 25 цнт. Просимо нюйорскихъ Русинѡвъ взяти численну участь въ забавѣ зъ нами. За щироруску забаву ручить

Комітетъ балевый:
Андрій Кашиньскій, пред.,
Василь Яхницкій, касіеръ,
Йосифъ Шкрибайло, секр.,
342 Cherry Str., New York, N. Y.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКІЙ БАЛЬ

устроює Читальня Народнои Самопомочи въ Ню Йорку и запрашає усѣхъ нюйорскихъ и околичныхъ Русинѡвъ и Русинки. Баль вѡдбуде ся дня 4-го Новембра въ Суботу въ Гали Grand Irving Palace, 214—220 Broome Str., Ню Йоркъ. Тикетъ до набутя въ Сали Т. Н. Самопомѡчь, при четвертой улици въ Ню Йорку, якъ також, при касѣ балевой. Баль буде знаменитый. Въ перервахъ вѡдспѣвають ся красні пѣснѣ и декламаціи. Музыка буде знаменита, першои клясы.

За Комітетъ:
В. Савицкій, председатель,
Г. Климковичъ, секретарь,
П. Ярема, касіеръ.

ВЕЧЕРОК

устроює тов. „Любов" в Суботу 4-го Листопада с. р. в Grand American Hall під ч. 622—4 So. 4th Str., Philadelphia, Pa. Початок о 6 годині вечером. Мужчина з женщиною 25 центів вступ; женщина сама 10 ц. вступ.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянѡвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центѡвъ за кожде оголошенє наперед.

Де єсть?

Михайло Вітек, укінчений семинарист. Перед роком виїхав з Галичини до Америки і перебував в Pattersons Mills, Pa. Хто би знав его адрес зволить донести его батькови на адресу:

Кость Вітек,
господар в Скнилові,
п. Кульпарків коло Львова.
Galicia, Austria.

Де єсть?

Шукаю свого товариша, Шимона Ганулака з Синяви, Галичина. Робив около 1 ½ року в St. Louis, Mo., а в остатних часах в Madison, Ill. Хто-б знав о нім, або він сам, то зволить зголосити ся на таку адресу: N. Arseniak, 75 Clementina Str., San Francisco, Cal.

Де єсть?

Иванъ Грицко зъ Высочанъ, пов. Санокъ въ Галичинѣ. Бувъ якійсь часъ въ Mt. Carmel, Pa. Шукає его шваґеръ

Anthony Korol, Egypt, Pa.

Де єсть?

Зофія Губякъ, зъ Реґетова, пов. Горлиці, Галичина. Прийшла до Америки перед 3 роками. Шукає єѣ братъ. Писати на адресу:

Peter Korcza,
R. R. No 4, Belleville, Ill.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд" в Америції.

Товариство Руских Патріотів в New Britain, Conn. за Октобер половина вкладок $3.50.

о. Иван Велигорский,
секретар.

КРАВЕЦЬ

зо старого краю, немаючій знарядѣвъ кравецкихъ, пошукує мѣсця у кравця. Потребуючій нехай зголосить ся на адресу:

John Stanko,
Box 236, Fort William,
Ont. Canada.

Білянс „Сокольского Базару" у Львовѣ, Галичина,

який основаный допера в вересни 1904 р. представляєсь такъ:

Актива: дебіторы 877.59, готовка зъ 31 липня 1905 1020.62, товары по власныхъ цѣнахъ 8853.87, инвентарь 696.12, кошта засновання 84.40, разомъ коронъ 11,532.60.

Пасива: кредиторы 8,170.93, чистый маетокъ 3.361.67, разомъ 11.532.60.

Кошта адміністраціи выносили 2,706.21 коронъ, а загальный оборотъ 30,557.08

Красный сей выслѣдъ треба завдячити тѡй части нашои суспѡльности, котра зрозумѣла початкове трудне положене товариства и попирала его змагання.

Особливо руске учительство такъ зѡ Львова якъ и зъ провінціи численно въ „Сокольскѡмъ Базари" товары побирало, а вже майже всѣ вынятку всѣ львѡвскі украиньскі ученицѣ и ученики всѣ школьні приборы въ „Сокольскѡмъ Базари" закупowали, за що управа товариства зложила публичну подяку такъ учительству якъ и молоденькимъ а такъ горячимъ патріотамъ.

Збирайте грошѣ на „Руску Бурсу" в Америцѣ.

Дописи.

Зъ Niagara Falls, N. Y.

Я вже довгій часъ тутъ мешкаю, але знайшовъ тутъ тôлько двохъ Русиновъ. Оденъ уже больше якъ 5 лѣтъ тутъ живеть, а другій доперва тôлько прийшовъ зъ Олифантъ, Па., знайшовъ собѣ тутъ роботу, и дуже ему подобаеть ся тутъ жити. Здыбавъ ся я зъ ними ось якъ: Въ недѣлю, 15-го жовтня прийшло до мене двохъ людей, сказали, що вони суть Русины и запросили мене до свого дому. Тамъ лежавъ дуже хорый братъ одного зъ нихъ, и вони попросили мене написати завѣщане. Я написавъ ему завѣщане, а ксьондзъ римо-католицкого костела о. Диминьскій давъ ему миропомазане и вôдчитавъ надъ хорымъ молитву. На другій день хорого вôдвезли до мѣйского шпиталю, а еще черезъ день вôнъ вôддавъ Богу душу. Небôщикъ называвъ ся Иванъ Тимчикъ, походивъ зъ Нендрукова, повѣту Санокъ, и полишивъ по собѣ жѣнку и двое дѣтей въ старôмъ краю. До братства жадного вôнъ не належавъ хочь тутъ недалеко въ Бофало есть вôддѣлъ Р. Н. С., до котрого и вôнъ ранѣшь належавъ, якъ мешкавъ въ Бофало; а якъ перенѣсъ ся въ Наіягара-Фолсъ, то переставъ платити до братства и до Союза. Отожь, братя Русины, стережѣть ся, щобъ и зъ вами такъ не стало ся, и не вôдступайте вôдъ братствъ, бо чоловѣкъ не знае, де, коли и яка смерть его спôткае, и лишить свою родину безъ жадной пôдпоры. Не дивѣть ся на те, що вы молодй, бо небôщикъ также бувъ молодый чоловѣкъ. Отожь прошу васъ, братя Русины, котрй мешкаете въ Niagara Falls, дайте менѣ о собѣ знати, щобы забезпечити себе, щобы и вамъ не прийшло ся такъ, якъ тому небôщикови, полишити жѣнку и дѣти безъ жадной запомоги.

Крôмъ того я маю единый рускій банкъ на цѣлу сю околицю.

Я, Петро Шевчикъ, добре знаный усѣмъ Русинамъ, ще якъ я живъ въ Yatesboro, Pa. Тутъ я також провадж свôй интересъ въ найлѣпшôмъ порядку: я посылаю грошѣ до всѣхъ частей свѣта по найнизшихъ цѣнахъ, продаю шифкарты на всѣ корабельнй лініи за тужъ саму цѣну, якъ и компаніи въ Ню-Йорку, полагоджую всякй справы, якъ тутъ, такъ и въ старôмъ краю, колектую спадщины, увôльняю вôдъ вôйсковыхъ справъ и взагалѣ полагоджую всякй справы, тыкаючй ся уряду. Всякй такй справы я стверджую печатю, акуратно такъ, якъ въ старôмъ краю, бо я нотаръ публичный. Братя Русины! Перестаньте ходити до чужихъ людей, а тымъ бôльше до жидôвъ, а въ всякôй справѣ звернѣть ся до мене устно або листовно, и я вамъ всьо полагоджу въ найлѣпшій способъ и за найменшу цѣну. Всѣ, хто до мене звертавъ ся, були мною завжды задоволенй. Дякую щиро всѣмъ моимъ знакомымъ въ Yatesboro, Pa. и въ околицѣ, що и тутъ удають ся до мене у всякôмъ дѣлѣ.

Петро Шевчикъ,
1307 -- Cor. 13 & Falls Str.
Niagara Falls, N. Y.

Зъ Chicago, Ill.

Несподѣване нещасте. Подяка.

Неоденъ вôдмагае ся вôдъ братства та Союза, бо каже, що еще молодый та здоровый, тимчасомъ святою правдою есть, що нѣхто не знае що его чекае. Ось и мене спôткало несподѣване нещасте. Въ Грудни минувшого року зôставъ я покалѣченый въ ногу такъ сильно, що не мôгъ ити до роботы черезъ 10 мѣсяцѣвъ и Богъ знае коли буду робивъ. Але на щасте я належу до братства Успенія Пресв. Дѣвы въ Lansford, Pa. и хочь я тутъ перебуваю а братство есть въ Лансфордъ, менѣ мою пôдпору совѣстно выплачено, за що складаю сердечну подяку такъ урядови того братства якъ и его членамъ. Братя Русины! Хорсба, калѣцтво и смерть не ходять по лѣсѣ, але помѣжь людей, тому не легковажте собѣ свого житя и здоровля, але забеспечѣть себе у рускôмъ братствѣ и Союзѣ.

Демко Гербутъ.

Вôйна на буки.

Село Копитôвъ въ Сокальскôмъ повѣтѣ въ Галичинѣ мае все зъ року въ рôкъ суперечку зъ чотирма сусѣдными громадами: мѣстомъ Тартаковсмъ, селомъ Тартаковомъ, селомъ Тартакôвцемъ и присѣлкомъ Романôвкою. Въ обрубѣ копитôвскои територіи мають згаданй села свои сѣнокосы, зъ правомъ вѣчности, але не знаю зъ якои причины, село Копитôвъ вôдъ 1-о Серпня мае право пасти на сихъ сѣнокосахъ ажь до весн. св. Юрія, и все сй громады сперечають ся и безъ бійки тамъ не обôйдеть ся а такожь и суду, але сего року, то зробили собѣ вôйну о здобуте сего терену. Пляны уложили вôйны и вôйна сточилась. Тартакôвцѣ заняли Копитôвцямъ худобу зъ того пасовиска, Копитôвцѣ удались до старосты въ Сокали и староста казавъ заразъ худобу выпустити.

Въ Пятницю передъ Преображеніемъ Копитôвскй господарѣ пôгнали самй худобу пасти, бо пастухи громадскй самй боялись, тожь зôбралось 100 господарѣвъ зъ добрыми палками, абы показати своимъ противникамъ невтральнôсть права пашеня худобы на давнôмъ пасовиску.

Не довго ждали на противника, котрый засѣвъ въ лѣсѣ 450 крокôвъ вôдъ пасовиска, и высунулась армія 40—50 мужа зъ костурами такожь и брались худобу выганяти, але Копитôвцѣвъ була бôльша перевага и Тартакôвцѣ мусѣли уступити. На другій день, въ Суботу, змобілізувались всѣ чотиры громады и попанимали еще до того зъ мѣста батярôгъ и водоносôвъ жидôвскихъ и выруковала армія Тартакôвска въ силѣ 190 мужа и стала вже зрана на пляцу до бою готова. Копитôвъ якъ мале сѣльце, бо заледво числить 100 нумерôвъ, выступивъ въ силѣ 100 мужа, а 200 жѣнокъ и дѣвчатъ. Не довго треба було на ворога чекати, бо знову выпали Тартакôвцѣ зъ лѣса до костурового штурму и зачали худобу бити и выганяти а Копитôвцѣ въ противну сторону худобу не пускали. Якъ худоба застрашилась и помѣшалась тимъ гвалтомъ и зачала рычати, то цѣлый Бобятинъ настрашивъ ся и хотѣвъ на гвалтъ звонити. Але худоба зôстала побита и утѣкла та зробила мѣсце для людей. Зачались доперва страшно палковати и такъ бились ажь доки сусѣдне село Бобятинъ, лежаче о 300 крокôвъ вôдъ сего пасовиска, не выслало своеи флоты на помôчь, бо вода передѣляе сей теренъ. Маринарка Бобятиньска зъ однымъ жандармомъ на чолѣ, котрый бувъ на патрулѣ у Бобятинѣ, спинили сей атакъ и село Бобятинъ пôслало свою помôчь духовну для нещасныхъ побитыхъ въ числѣ двохъ капелянôвъ: о. Криницкого и о. Демчука, якй на побоевищи сповѣдали, а ранныхъ вôдослано до шпиталю въ Сокали. Єслибы не помôчь Бобятинцѣвъ и жандарма, то богато булобы погибло, але на сѣмъ еще миру не заключили. Въ недѣлю рано поставили сполученй державы Тартакôвскй армію поверхъ 400 мужа, а Копитôвъ знову ино 100 мущинъ и 200 бабъ и дѣвчатъ и 6 жандармôвъ.

Теперь вже на сѣножати чекали Тартакôвска армія, а Копитôвска въ свôй часъ посувалась зъ худобою, и застановилась коло креста на головнôй дорозѣ въ вôдаленю 600—800 крокôвъ и пôслала передну сторожу въ силѣ шѣсть жандармôвъ и жандармы заняли теренъ а Тартакôвцѣвъ змусили уступити и пôгнали ихъ ажь до Тартакова.

Опôсля жандармы вернулись и вôдправили Копитôвцѣвъ домôвъ а самй пасли худобу.

Якъ тй мілітарнй пастухи пасли худобу, не знаю, бо въ Копитовѣ есть генеральный инспекторъ пастухôвъ зъ батька-дѣда а може и прадѣда панъ Прокопій Бугай, та якъ злый рапортъ здадуть передъ нимъ, то певно міністеріюмъ краевои обороны мусить заложити еще оденъ курсъ для жандармеріи якъ пасти худобу.

Ось таку вѣдомôсть дôставъ я вôдъ мого старенького родича зъ Романôвки и есьмъ певный, що усе то правда. Безперечно ся вôйна — се наслѣдки паньщизняныхъ часôвъ. Панове закрали найлѣпшй землѣ, а народъ оставили зъ нѣчимъ. Теперь народови тѣсно и бють одни другихъ та не бачуть, що якъ бы мали всю землю яку панове вôдъ нихъ закрали, то моглибъ на нѣй спокôйно и въ згодѣ жити.

Прок. Магера.

Всячина.

ТОРГОВЛЯ НЕВÔЛЬНИКАМИ ВЪ РОСІИ.

„Наша Жизнь" доносить про одну сторону въ Росіи, де ще задержало ся купно и продажь невôльниковъ. Такою стороною, мѣжь иншими, е долина рѣки Сумбаръ, въ Закаспійской области. Тутъ щодень продають и купують невôльникôвъ и то цѣлыми десятками. Торговельники людей належать головно до населеня Аула Нухуръ. Продають ся передовсѣмъ Перзиянки, жѣнки и дѣвчата, а навѣть дѣти. Ихъ порывають зъ Перзіи и привозять сюды. Займають ся тымъ звѣснй всѣмъ Перзы. Нухурцѣ купують и перепродують невôльникôвъ племени Йомудôвъ. Йомуды здавна привыкли управляти невôльництво и сего року заняли ся купномъ въ бôльшихъ розмѣрахъ якъ звычайно. Цѣкава рѣчь, що споры, якй повстають часто при продажи невôльникôвъ розбирають мѣсцевй суды, для котрыхъ отже все те не тайна. Подавались жалобы до начальника области, Усаковского, его помôчника Волковникова и прокуратора, але дѣла не застановлено. Про знущане надъ невôльниками пôдчасъ перевозу нѣчого й говорити, они страшнй. Невôльництво въ Закаспійской области таке звычайне, що навѣть поліцййный урядникъ Гопфенгавзенъ недавно купивъ собѣ перску дѣвчину.

ВНУТРѢШНА ГНИЛЬ.

Ґен. Кондратенко, якій погибъ въ Портѣ Артура оставивъ по собѣ листы и памятникъ, якій однакъ рос. правительство сконфіскувало. Сей поступокъ правительства стане для насъ яснымъ, коли мы прочитаемо хоть одинъ зъ тихъ листôвъ ґенерала, якій оголосила его жѣнка. Въ тôмъ листѣ Кондратенко пише: Стало менѣ яснымъ що нашй вôйсковй инжинеры цѣлкомъ не помагають при будовѣ шанцѣвъ и взагалѣ не журять ся о добро вôйскъ, а суть выключно занятй — окраденемъ скарбу. Длятого тй инжинеры ведуть роботы на приватный рахунокъ, бо при такихъ роботахъ можна робити Хінцами, якимъ они дуже мало платять, а въ рахункахъ выказують о много бôльше и на тôмъ грубо заробляють. Роботы выконуванй жовнѣрами, на якихъ нѣчого „заробити" не можь, дôзнають великихъ перепонъ зô стороны нашихъ инжинерôвъ. То само робить інтендантура: бракъ обуви, мундурôвъ, жовнѣры ходять въ плетеныхъ ходакахъ, а інтенданты передумують лише надъ тимъ, въ якій бы способъ щось заощадити — до власнои кишенѣ. Словомъ інтенданты и інжинеры, то ганьба нашои арміи".

Вызирае!

Сидить хлопчикъ на берѣжку,
Сєрце ему краєсь!
Зъ тои рѣчки глубокои
Рыбка вызирае.
Що за рыбка, ой та срѣбна,
Яка она мила!
Молоденька, хорошенька,
На скалу си сѣла!
Ой прійди ты гожа рыбко,
Руки вытягае...
Скажешь менѣ ты новину
Якъ ся мила мае.
Ой прійшовъ я у Канаду
Тутъ щастя шукати:
У свобôднôмъ, чужôмъ краю
Зъ любковъ проживати.
Ой прійшовъ я въ ту Канаду
Вже є тыжнѣвъ много!
Нѣ милости, нѣ щирости,
Нѣтъ серденька мого.
Ты хлопчику не жури ся,
Скинь ты всю надѣю!
Грошѣ взяли ту дѣвчину
Що ты такъ любивъ ю.
Я зъ невъ була, звôдтамъ плыву,
Зъ нею розмовляла!
Гôрко менѣ розповѣсти,
Якъ она рыдала.

К.

СМѢШНЕ.

Иванъ: „Мошку, Мошку, ваша Сура впала изъ кладки въ воду!

Ай вай, Иване, на сей кожухъ, та кинь его въ воду, щобы она не застудила ся!"

Разъ била жена мужа за те, що хижи не тримавъ ся, а коли его добре прiболѣло, каже вôнъ: „Спочинь жѣнко, мало, бо я змучивъ ся".

— Ну, и якже тамъ выходишь зъ своею другою жѣнкою?

— Лучше, могу о цѣлу годину довше забавитись въ шинку.

Жѣнка: — Та нехайбысь бодай оденъ вечеръ пересидѣвъ дома зô мною...

— А не памятаешь, що на св. Сильвестра булисьмо разомъ?

— Теперь вже знаю, що нема бôльшого щастя, якъ въ сопружествѣ!

— А давно женатый?

— Вôдъ тыждня!

Межи сопругами.

Она: Ты нездаро, робишь все на вôдворотъ!

Вôнъ: Маешь слушнôсть жѣночко: найперше зъ тобою оженивъ ся а доперва пôзнѣйше тебе пôзнавъ.

Урядникъ: Ну, такъ вже хорошій часъ урльопу минувъ ся; жилось прекрасно...

Знакомый: А где выѣздилисьте сего року?

Урядникъ: Нѣгде, тôлько моя жѣнка выѣздила!...

— Зъ вôдки то приходить, що твôй приятель мае такъ брудні руки?

— Бо вôнъ мае той злый звычай, що руками все свого лиця дотркаоесь!...

ПРИВИЧКА.

Скитскій царъ побачивъ разъ зимою чоловѣка, котрый працювавъ на дворѣ зовсѣмъ голый. Царь здивувавъ ся и сказавъ:

Чи ты не змерзъ?

— А вы — каже чоловѣкъ — незмерзли въ лице.

— Нѣ — вôдповѣвъ царь — лице завсѣгды вôдкрыте, то привикло до студени.

— Ну, а я цѣлый есьмъ лицемъ — вôдповѣвъ голый.

ВЪ СУДѢ.

— А где зачала ся тая битка?

— Зачалисьмо вôдъ — головы!...

— Якъ довго твôй отець слѣпый? — пытае переходячій малого сынка жебрака.

— Все вôдъ 8 рано до 6 вечеромъ.

ВЪ СУДѢ.

— Вы украли въ касѣ 1000 коронъ. Для чого?

— Крайна нужда приневоляла мене...

— То моглисьте були взяти о много менше...

Та що я тому виненъ, що въ касѣ було тôлько грошей.

Прошу пояснити!

Впов. Уряде „К. Р. Н. С.“

Панове!

Нема ничь для мене милѣйшого якъ побачити якусь добру организацію на нашому новому поли працѣ въ Канадѣ. Вашь поклик есть покликомъ до приступу до Р. Н. С., о скôлько я се розумѣю зъ дописи въ „Свободѣ“ ч. 41. Чи такъ? Я радъ бы знати якій вашь статутъ або статуты, на якихъ сильныхъ або несильныхъ пôдвалинахъ зачинаете товариство народне такъ великои ваги; якй користи будуть мати належачй до товариства К. Р. Н. С., якій „чартеръ“ и чи есть якій чи нѣ. Яка цѣль, до котрои К. Р. Н. С. мае намѣрене дôйти. Чи могуть до сего товариства належати Русины усякого вѣроисповѣданя, чи лишь одного и якого? Хто або що гварантуе маетокъ кождого члена належачого до К. Р. Н. С.?

Прошу, будьте такъ добрй вôдповѣсти на мои питаня.

Зъ глубокимъ поважанемъ

М. Говда.

Edmonton, Alta., Oct. 17, '05.

Впишѣть ся до ЧИТАЛЬНѢ!

Лишь $1.50 на рôкъ!

За тй грошѣ дôстанете одну цѣкаву книжку що мѣсяця.

Хто пришле грошѣ передъ Новымъ Рокомъ, дôстане ще **въ дарунку золоте перо.**

Адресуйте:

CZYTALNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

— ХТО посылае грошѣ до Р. Н. Фонду, то най пише на чеку, або моніордерѣ A. Sharshon, (Shamokin, Pa.). а той чекъ чи моніордеръ най зашле до о. Велигорского.

Такъ само, хто посылае грошѣ до Р. Н. Дому, най пише чекъ чи моніордеръ на имя A. Sharshon, (Shamokin, Pa.), а той чекъ най посылае до о. Струтиньского, бо п. Иванъ Ґлова выѣзджае до краю и для того на его мѣсце касіеромъ Р. Н. Дому и Р. Н. Фонду ставъ п. **А.** Шаршонь.

КРАЄВА РОБОТНЯ.

Выробляю иконостасы, престолы, кивоты, образы процесійнй, малюю и золочу.

Цѣны умѣркованй.

F. Matyashow. 575 Stella Ave., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОТИ ОГНЯ,

єдинококій славяньскій агентъ въ Лакована Кавнті

JOHN A. KOMARA,

напротивъ словеньского костела,

15-05 OLYPHANT, PA.

Выробляе бра ки машлѣ, шапки вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

На продажь!

Часть готôвкою — решта на сплату

Берлиньскй и др. кочѣ,
гумовй обручѣ,
Караваны и погребовй Ќары,
Погребовй возы,
зъ гумовыми обручами,
у

P. F. Gordon's
Фабрицѣ Возôвъ
323 Green str., North End, Scranton, Pa. 21-8

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. е на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приѣзджае тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскй въ повѣтахъ Люзерне и Лякована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй паперы и повномочія. Mar06

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

НАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменовъ и т. д. За роботу гварантуе.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ въ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Браты! замовляйте у свого!

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Dr. F. J. Meck,
(МИКОЛАЙЧИК)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дівнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr 1673

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)

при Рединьскôмъ депо въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Впередъ довѣдайтесь!

Хочете ѣхати до краю?
Хочете спровадити родину до Америки?

Я вамъ скажу, що повинна коштувати

Шифкарта

на котру небудь корабельну лінію и

желѣзниця,

аждь тутъ, до якого небудь мѣсця въ Сполученыхъ Державахъ чи Канадѣ.

На вôдповѣдь пришлѣть 2-центовый почтовый значокъ (марку).

Адресуйте такъ:

Jno J. Ardan,
BOX 353. SCRANTON, PA.

Першій рускій американьско галицкій
Дôмъ Банковый и Канцелярія адвокатско-нотаріяльна
A. CHROMOWSKI & CO.
339 E. 20th Str. New York City.

Пересылае грошѣ до старого краю найскорше и безпечно.

Принимае всякй **депозиты.**

Мѣняе грошѣ по курсѣ біржовôмъ.

Продае шифкарты на всѣ лініи корабельнй до краю и зъ краю, вразъ зъ тикетами на желѣзницѣ.

Перепроваджуе всякй **пертрактаціи спадновй, контракты** купна и продажи, **повномочія** (легалізаціи) и справы спорнй.

Полагоджуе всѣ **увôльненя и мелдунки войсковй** понеже есть головнымъ **конс. для справъ вôйсковыхъ.**

Провадить руску книгарню.

БРАТЯ РУСИНЫ! Не дайтесь вызискувати и обманювати чужимъ и пôдступнымъ людямъ. Въ кождôй потребѣ звертайтесь лишь до фахового и совѣстного чоловѣка щирого и дѣяльного и правдивого Русина, якимъ есть краянъ и братъ вашъ

АРДАЛІОНЪ ХРОМОВСКІЙ.

Прочь зъ чужими а тôльки свôй до свого! 42-

НА ЖОЛУДОК, НА ГРУДИ, НА ПЕЧІНКУ.

Dr-a Jean Sirrom,

задля того, що споміг многим людям своїми трема средствами, зовуть часто

Домашним Лікарем.

Заощадите гроші, єсли спробуєте его ліки, а коли раз спробуєте, будете раді, бо вам поможуть. Ріжні доктори і шпиталї хвалять его ліки.

Дра JEAN SIRROM **Зміцнитель Жолудка** є певним ліком на Диспепсію, Нестравність, Хронїчне Розвільнене, Біль Голови, Загальне Ослаблене і другі Хороби Жолудка спричинені неточностію або переладованем.

Дра JEAN SIRROM **Кріпитель Легких** гарантує виліічити Слабі Груди, Гей Фівер, Бронкітіс, Сухоти або яку небудь другу Грудну Слабість. Се певний лік на Простуду, Кашель і т. п.

Дра JEAN SIRROM **Кріпитель Печінки** вилічить певно найгірше Хронїчне Затвердженє, Хороби Печінки, Жовчи і т. п. Вилічить всї хворости походячі з Нездорової Печінки.

Цїна за **фляшку 1 доляра**, або шість фляшок за **5 долярів**. Можете замовити по дві фляшки з кождого ліку або як небудь схочете а цїна за **6 фляшок все буде 5 дол.** По отриманю грошей експресовим або почтовим моні-ордером посилаємо ліки на яку небудь адресу. Наш підпис випалений на корку кождої фляшки. Єсли такого підпису нема — ліки підроблені.

39- **Morris Forst & Co., Pittsburg, Pa.**

Продавці в Сполучених Державах і Канаді.

Торговый Дôмъ
„АЛЕКСАНДЕРЪ РАПАПОРТЪ“

Затверджена россійскимъ Урядомъ

Пароплавна Контора въ Одесѣ, въ Росіи

Продае Шифкарты

на найлѣпшй и найшвидшй пароплавы

до всѣхъ мѣстъ Сполученыхъ Державъ и Канады.

Люде, що живуть въ Америцѣ а хотѣли бы спровадити свою рôдню изъ Росіи до Спол. Державъ або Канады най пишуть на адресъ:

Одесса, Екатерининская д. № 85
A. Rapoport,
Odessa, Ekaterinenstrasse, 85, Russia.

38-7

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Дôмъ
и черезъ нашихъ аґентôвъ

Мы послали вже сотки тысячь долярôвъ до краю, а ще нѣкому не пропавъ анѣ оденъ центъ.

Посылка грошей черезъ Р. Н. Дôмъ найтанша и найбезпечнѣйша. Мы даемо знати до краю, хто имъ посылае грошѣ и коли мають ити на почту, а кождому костумерови въ Америцѣ посылаемо правдиву посвѣдку изъ краю, що грошѣ вôдобранй. Сего не робить нѣяка друга компанія. Они посилають не правдивй краєвй, а свои американьскй посвѣдки и тымъ дурять нашь народъ, присылаючи посвѣдки, коли ще грошѣ не доруч енй. Другй компаніи не повѣдомляють у краю, вôдки прійшли грошѣ и зъ того неразъ выходить баламута, що грошѣ выплатять кому другому, або цѣлкомъ не выплатять.

Р. Н. Дôмъ се руска народна институція. Кождый заробленый центъ выйде на пожитокъ цѣлого руского народу.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрійскй грошѣ, если хто посылае просто до насъ:

За 5 коронъ	1 дол.	17 цнт.	За 170 коронъ	34 дол.	88 цнт.
„ 10 „	2 „	20 „	„ 180 „	36 „	92 „
„ 20 „	4 „	25 „	„ 190 „	38 „	96 „
„ 30 „	6 „	28 „	„ 200 „	41 „	00 „
„ 40 „	8 „	33 „	„ 300 „	61 „	45 „
„ 50 „	10 „	37 „	„ 400 „	81 „	85 „
„ 60 „	12 „	42 „	„ 500 „	102 „	25 „
„ 70 „	14 „	46 „	„ 600 „	122 „	90 „
„ 80 „	16 „	50 „	„ 700 „	143 „	40 „
„ 90 „	18 „	55 „	„ 800 „	163 „	70 „
„ 100 „	20 „	60 „	„ 900 „	184 „	30 „
„ 110 „	22 „	64 „	„ 1000 „	204 „	80 „
„ 120 „	24 „	68 „	„ 2000 „	409 „	50 „
„ 130 „	26 „	72 „	„ 3000 „	614 „	20 „
„ 140 „	28 „	76 „	„ 4000 „	816 „	50 „
„ 150 „	30 „	80 „	„ 5000 „	1021 „	00 „
„ 160 „	32 „	84 „			

Аґентамъ належить ся крôмъ того за почту и папѣръ.

Чеки або моні-ордеры прошу выписувати на имя касіера Р. Н. Дому, а то: **A. Sharshon. Shamokin, Pa.** а той моні-ордеръ або чекъ посылайте листомъ на адресу:

Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant. Pa.

Въ листѣ выпишѣть выразно, до кого мае ся послати грошѣ, якъ называе ся село и яка тамъ почта.

Скоро листъ дôйде до насъ, мы заразъ дамо вамъ знати посткартою.

Нашй аґенты мають нашй руско-англійскй друки.

Де нема нашого посередника, посылайте грошѣ просто до Р. Н. Дому, якъ сказано высше. 39—

Друкарня „Свободы“

друкуе

тикеты, паперы, коверты, книги, книжки, плякаты, циркуляры

и взагалѣ всѣ роботы друкарскй

старанно, тано и на часъ.

Братскй опѣкуны хорыхъ повиннй мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабость и т.д.

Адресъ:

„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

Фарми! Фарми! Фарми!

Щасливий независимий чоловік, над котрим нема „баса“. Хто се? Се фармер! Одна лиш фарма обеспечує чоловікови певну будучність. Сотки краянів купили в нас фарми сего року і чують ся щасливими, бо не грозить їм калїцтво або смерть. Прийдіть і Ви до нас а поможемо Вам стати самостійними. Купіть собі фарму. Голосіть ся до:

John Jelinek, 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.